



# PKS-yhteisöraportti



## Sisällys

Johdanto	3
Tiivistelmä	4
Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä (HUS)	5
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)	9
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)	16
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	26
Tunnuslukujen laskukaavat	34
LIITE	

Julkaisija: Helsingin kaupunginkanslia  
Nimike: PKS-yhteisöraportti 1/2017  
Sarja: Helsingin kaupungin keskushallinnon julkaisuja 2017:17

ISBN 978-952-331-292-0  
ISSN-L 2242-4504  
ISSN 2323-8135

Tiedustelut: controller Petra Vänskä-Sippel (09) 310 36611  
Kansikuva: Harakan saari, Helsingin kaupungin aineistopankki.

## Johdanto

Tämä raportti sisältää pääkaupunkiseudun koordinaatioryhmälle raportoitavat yhteisöt. Raportissa esitetään kustakin yhteisöstä niiden toimittamien katsausten perusteella vuoden 2017 ensimmäisen kolmanneksen toiminnan ja talouden kehittymistä koskevat tiedot. PKS-raportti tehdään neljän kuukauden välein.

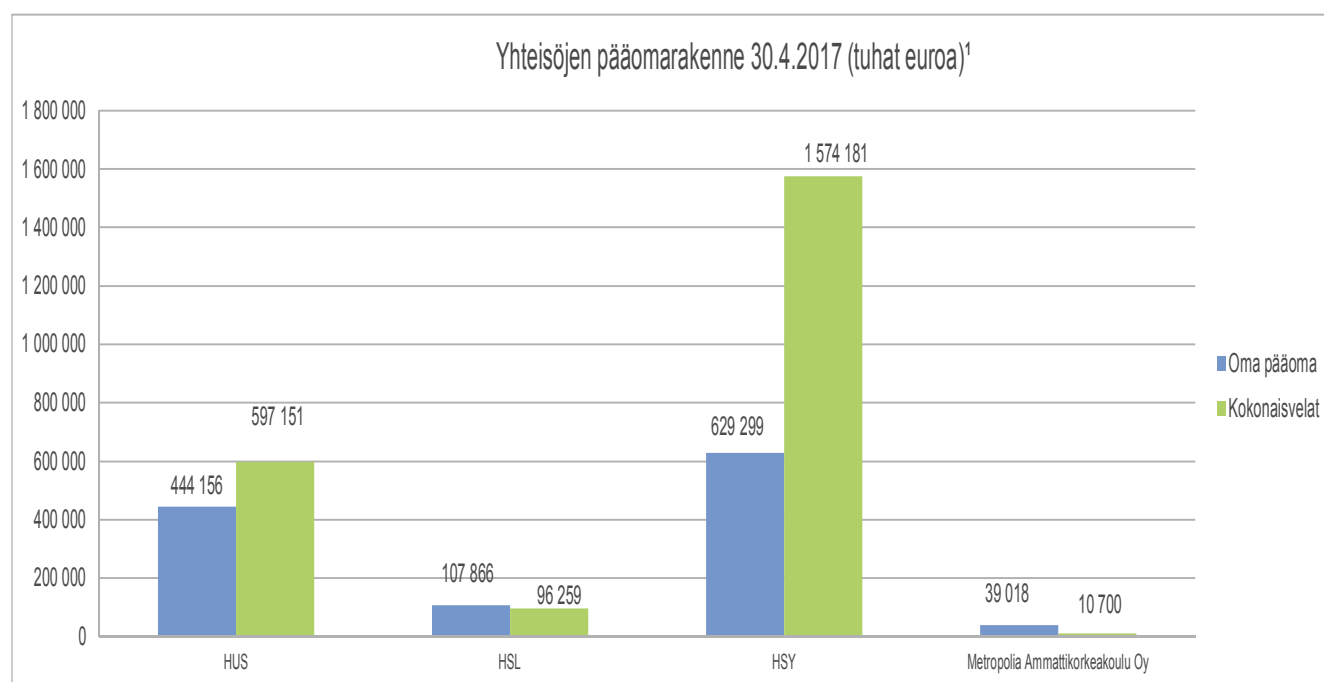
### Kaupunginkanslia

## Tiivistelmä

YHTEISÖN NIMI	TOIMINTATUOTOT ENN 2017 (1 000 €)	TOIMINTATUOTOT TP 2016 (1 000 €)	YLI-/ALIJÄÄMÄ ENN 2017 (1 000 €)	YLI-/ALIJÄÄMÄ TP 2016 (1 000 €)
Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS)	2 192 812	1 978 787	63 448	-56 009
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)	672 022	641 732	-9 498	18 906
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)	355 201	363 682	13 410	85 782

YHTEISÖN NIMI	LIKEVAIHTO ENN 2017 (1 000 €)	LIKEVAIHTO TP 2016 (1 000 €)	VOITTO/TAPPIO ENN 2017 (1 000 €)	VOITTO/TAPPIO TP 2016 (1 000 €)
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	93 419	97 298	0	332



<sup>1</sup> Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n luvut perustuvat 31.12.2017 ennustetietoon, muiden yhteisöjen osalta pääomarakenteen luvut ovat toteumatiedot 30.4.2017 tilanteessa.

# Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä (HUS)

		Helsingin kaupungin osuus: 36,2 %	
Toimitusjohtaja	Aki Lindén		
Hallituksen puheenjohtaja	Ulla-Marja Urho	Hallituksen varajäsen	Sirpa Asko-Seljavaara
Hallituksen varapuheenjohtaja	Riikka Slunga-Poutsalo	Hallituksen varajäsen	Merja Puurunen
Hallituksen jäsen	Risto Ranki	Hallituksen varajäsen	Frank Ryhänen
Hallituksen jäsen	Marika Niemi	Hallituksen varajäsen	Kirsi Siren
Hallituksen jäsen	Heikki Heinimäki	Hallituksen varajäsen	Arto Kujala
Hallituksen jäsen	Ilkka Taipale	Hallituksen varajäsen	Reijo Vuorento
Hallituksen jäsen	Leena Luhtanen	Hallituksen varajäsen	Sami Lehtonen
Hallituksen jäsen	Säde Tahvanainen	Hallituksen varajäsen	Eija Grönfors
Hallituksen jäsen	Suzan Ikävalko	Hallituksen varajäsen	Terhi Aalto
Hallituksen jäsen	Maria Ohisalo	Hallituksen varajäsen	Reetta Vanhanen
Hallituksen jäsen	Jari Oksanen	Hallituksen varajäsen	Marko Reinikainen
Hallituksen jäsen	Antti Valpas	Hallituksen varajäsen	Pekka Murto
Hallituksen jäsen	Harry Yltävä	Hallituksen varajäsen	Marjut Lumijärvi
Hallituksen jäsen	Berndt Långvik	Hallituksen varajäsen	Henrika Zilliacus-Tikkanen
Hallituksen jäsen	Marja-Leena Laine	Hallituksen varajäsen	Jukka Pihko
Hallituksen jäsen	Pekka Karma	Hallituksen varajäsen	Riitta Korpela
Hallituksen jäsen	Tari Haahtela	Hallituksen varajäsen	Eero Mervaala
Tilintarkastaja	Jorma Nurkkala, JHT, KHT, KPMG Julkishallinnon palvelut Oy		

## Kuntayhtymän tehtävä

HUSin tehtävänä on tuottaa sen jäsenkuntien ja sairaanhoidopiirin järjestämisvastuuseen kuuluvia erikoissairaanhoidon ja kehitysvammahuollon palveluja sekä huolehtia yliopistolliselle sairaanhoidopiirille säädetyistä muista tehtävistä. HUSin laatima toimintakatsaus on kokonaisuudessaan tämän seuranta-raportin liitteenä.

<b>TULOSLASKELMA</b> (1 000 euroa)	<b>ENN</b> <b>2017</b>	<b>TA</b> <b>2017</b>	<b>EROTUS</b> <b>ENN-TA</b>	<b>TP</b> <b>2016</b>	<b>TOT</b> <b>30.4.2017</b>	<b>TOT</b> <b>30.4.2016</b>
Myyntituotot	2 103 922	1 999 869	104 053	1 888 573	708 001	665 427
Maksutuotot	73 249	71 417	1 832	71 219	24 804	24 038
Tuet ja avustukset	7 471	7 674	-204	9 889	1 727	2 175
Vuokratuotot	2 406	5 456	-3 050	6 921	2 406	2 163
Muut toimintatuotot	5 765	770	4 995	2 186	992	632
<b>Toimintatuotot</b>	<b>2 192 812</b>	<b>2 085 186</b>	<b>107 626</b>	<b>1 978 787</b>	<b>737 929</b>	<b>694 435</b>
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-1 175 808	-1 169 031	-6 777	-1 133 569	-376 637	-376 560
Palvelujen ostot	-341 350	-326 403	-14 948	-327 226	-107 638	-97 546
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-401 804	-380 840	-20 964	-377 514	-132 334	-116 436
Vuokrakulut	-28 604	-63 009	34 404	-56 027	-19 070	-18 459
Avustukset	-6 243	-5 188	-1 055	-5 651	-1 706	-1 691
Muut toimintakulut	-48 294	-12 282	-36 013	-11 549	-4 392	-3 076
<b>Toimintakulut</b>	<b>-2 002 103</b>	<b>-1 956 751</b>	<b>-45 352</b>	<b>-1 911 536</b>	<b>-641 778</b>	<b>-613 769</b>
<b>Toimintakate</b>	<b>190 708</b>	<b>128 434</b>	<b>62 274</b>	<b>67 251</b>	<b>96 151</b>	<b>80 665</b>
Rahoitustuotot ja -kulut	-12 774	-12 804	30	-12 533	-3 971	-4 476
<b>Vuosikate</b>	<b>177 934</b>	<b>115 630</b>	<b>62 304</b>	<b>54 718</b>	<b>92 180</b>	<b>76 189</b>
Poistot ja arvonalentumiset	-114 486	-116 541	2 055	-110 727	-36 758	-36 174
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>63 448</b>	<b>-910</b>	<b>64 359</b>	<b>-56 009</b>	<b>55 422</b>	<b>40 015</b>
Poistoeron muutokset	0	0	0	0	0	0
Varausten muutokset	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutokset	0	0	0	0	0	0
<b>Tilikauden yli-/alijäämä</b>	<b>63 448</b>	<b>-910</b>	<b>64 359</b>	<b>-56 009</b>	<b>55 422</b>	<b>40 015</b>

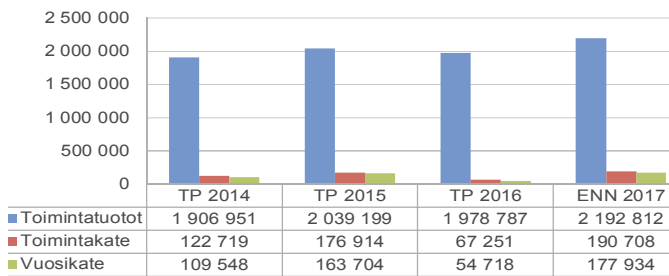


TASE (1 000 euroa)	TOT 30.4.2017	TP 2016	TOT 30.4.2017	TP 2016
<b>Vastaavaa</b>			<b>Vastattavaa</b>	
Aineettomat hyödykkeet	31 036	35 686	Peruspääoma	391 253
Aineelliset hyödykkeet	780 727	776 814	Arvonkorotusrahasto	0
Sijoitukset	59 936	60 224	Muut omat rahastot	0
<b>Pysyvät vastaavat yhteensä</b>	<b>871 699</b>	<b>872 725</b>	Muu oma pääoma	0
Toimeksiantojen varat	5 692	5 611	Ed. tilikausien yli-/alijäämä	-2 519
			Tilikauden yli-/alijäämä	55 422
Vaihto-omaisuus	21 828	24 103	<b>Oma pääoma yhteensä</b>	<b>444 156</b>
Saamiset	164 795	50 407	Poistoero	0
Rahoitusarvopaperit	0	11 989	Vapaaehtoiset varaukset	0
Rahat ja pankkisaamiset	39 314	57 295	Pakolliset varaukset	56 328
<b>Vaihtuvat vastaavat yhteensä</b>	<b>225 936</b>	<b>143 793</b>	Toimeksiantojen pääomat	5 692
			Pitkäaikainen vieras pääoma	231 558
			Lyhytaikainen vieras pääoma	365 593
			<b>Vieras pääoma yhteensä</b>	<b>597 151</b>
<b>Vastaavaa yhteensä</b>	<b>1 103 328</b>	<b>1 022 130</b>	<b>Vastattavaa yhteensä</b>	<b>1 103 328</b>
				<b>1 022 130</b>

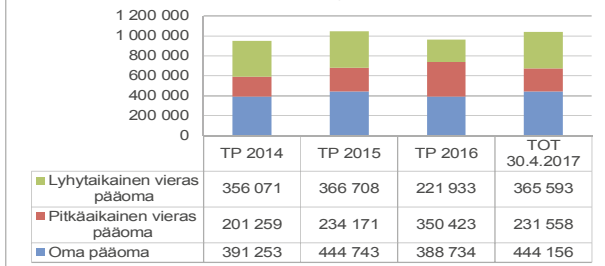
<b>RAHOITUSLASKELMA</b> (1 000 euroa)	TOT 30.4.2017	TP 2016
Vuosikate	92 180	54 718
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	264	-764
Investointimenot	-36 193	-132 471
Rahoitusosuudet investointimenoihin	121	538
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	432	703
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>56 805</b>	<b>-77 276</b>
Antolainauksen muutokset	285	352
Lainakannan muutokset	-2 613	-10 238
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-84 447	54 438
<b>Rahoituksen rahavirta</b>	<b>-86 775</b>	<b>44 552</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>		
Rahavarat 1.1.	69 283	102 007
Rahavarat 31.12.	39 314	69 283

TOIMINNAN VOLYYMI JA KANNATTAVUUS		TOT 30.4.2017	TP 2016
Toimintatuotot/Toimintakulut	%	115,0	103,5
Vuosikate/Poistot	%	250,8	49,4
VAKAVARAISUUS		TOT 30.4.2017	TP 2016
Omavaraisuusaste	%	41,8	38,4
Suhteellinen velkaantuneisuus	%	27,5	28,5
Lainakanta	1 000 €	231 558	234 171
Investointien tulo-rahoitus	%	255,6	41,5
MAKSUVALMIUS		TOT 30.4.2017	TP 2016
Kassan riittävyys	pv	6,9	12,2
Quick ratio		0,6	0,3
Current ratio		0,6	0,4

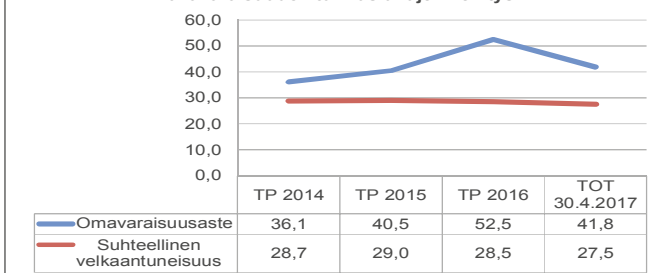
Toimintatuottojen ja kannattavuuden kehitys (1 000 euroa)



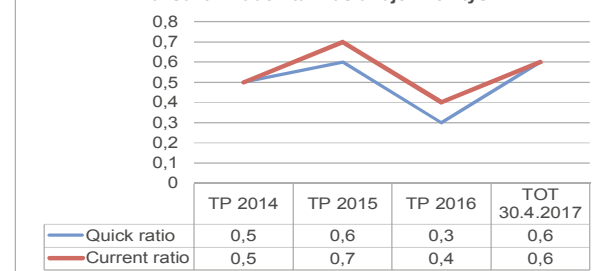
Pääomarakenteen kehitys (1 000 euroa)



Vakavaraisuuden tunnuslukujen kehitys



Maksuvalmiuden tunnuslukujen kehitys





## Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Toimitusjohtaja	Suvi Rihtniemi	Helsingin kaupungin osuus: 52 %	
Hallituksen puheenjohtaja	Risto Rautava	Hallituksen varajäsen	Harri Nikander
Hallituksen varapuheenjohtaja	Sirpa Hertell	Hallituksen varajäsen	Heli Halava
Hallituksen jäsen	Hennariikka Andersson	Hallituksen varajäsen	Aku Aarva
Hallituksen jäsen	Jaana Pelkonen	Hallituksen varajäsen	Sini Jokinen
Hallituksen jäsen	Janne Tähtikunnas	Hallituksen varajäsen	Ulla Palomäki
Hallituksen jäsen	Markku Weckman	Hallituksen varajäsen	Laura Simik
Hallituksen jäsen	Ville Ylikahri	Hallituksen varajäsen	Jessica Karhu
Hallituksen jäsen	Hanna Valtanen	Hallituksen varajäsen	Emil Bulut
Hallituksen jäsen	Tarja Kantola	Hallituksen varajäsen	Mirva Haltia-Holmberg
Hallituksen jäsen	Hannele Kerola	Hallituksen varajäsen	Sami Lehtonen
Hallituksen jäsen	Jukka Hako	Hallituksen varajäsen	Markku J. Jääskeläinen
Hallituksen jäsen	Petri M. Sinisalo	Hallituksen varajäsen	Matti Kopra
Hallituksen jäsen	Hanna Mithiku	Hallituksen varajäsen	Hannu Koponen
Hallituksen jäsen	Björn Månsson	Hallituksen varajäsen	Christel Liljeström
Tilintarkastaja	Leif-Erik Forsberg, KHT, JHT, KPMG Julkishallinnon palvelut Oy		

### Kuntayhtymän tehtävä

HSL:n tehtävänä on suunnitella ja järjestää toimialueensa joukkoliikennekokonaisuus ja edistää sen toimintaedellytyksiä, vastata Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta, vastata toimialueensa joukkoliikenteen markkinoinnista ja matkustajainformaatiosta, hyväksyä toimialueellaan noudatettava joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmä sekä liikenteen taksat, vastata matkalippujen tarkastuksesta, päättää ja hankkia toimialueensa bussi-, raitiovaunu-, metro-, lautta- ja lähijunaliikennepalvelut sekä huolehtia muista viranomaiselle säädetyistä tehtävistä.

## Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat raportointikaudella

Keskeisten strategisten ja toiminnallisten asioiden eteneminen:

### LIJ-hanke

Ensimmäistä monilippuautomaattia ollaan juuri ottamassa käyttöön Herttoniemen metroasemalla. Kesäkuun lopulla suuri osa automaateista on asennettu ja otettu käyttöön. Loput otetaan käyttöön heinäelokuun aikana. Kertalippuautomaattien suunnitelmat muuttuivat ja käyttöönotto alkaa kesäkuussa.

Lähtöaikaennusteet saatiin pysäkinäytöille ja Reittioppaaseen helmikuussa 2017.

### Uusi tariffi (kaarimalli)

Vastaanottotestausympäristö uuden vyöhykemallin testausta varten on rakennettu ja Tieto asentaa ja konfiguroi sovellukset viikoilla 18-21. HSL pääsee aloittamaan vastaanottotestauksen 29.5.2017 alkaen. Tuotantovalmius on edelleen mahdollisuus saavuttaa ennen marraskuun 2017 loppua.

ePELI-sähköbussihanke etenee ja sen osalta valmistaudutaan ensimmäisiin kilpailutuksiin sähköbussilla. Tähän mennessä on otettu vastaan 8 sähköbussia.

BioSata-hankkeen osalta on valmisteltu biopolttoainetoimitusten aloitusta.

Kokonaismatkustajamäärä on noussut edellisen vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna, kasvua yhteensä 5,3 % (tammi-maaliskuu). Matkustajamäärien nousussa tulee kuitenkin huomioida että tammi-maaliskuun matkustajamäärät eivät ole vertailukelpoisia edelliseen vuoteen, koska pääsiäinen ajoittui vuonna 2016 maaliskuulle ja 2017 vasta huhtikuulle. Kuitenkin myös tammi-helmikuun matkustajamäärätilastot ovat osoittaneet matkustajamäärien olevan hyvässä kasvussa tänä vuonna.

Matkustajamäärät näyttävät kasvaneen kaikissa liikennemuodoissa. Eniten kasvua on junaliikenteessä, jossa matkustajamäärät ovat kasvaneet 8,6 %. Raitiovaunuliikenteen kasvu 5,1 %, metroliikenteen 5,1 % ja bussiliikenteen 4,2 %.

Alkuvuonna on kehitetty mobiililippua, matkakortin verkkolatausta sekä HSL-sovellusta, johon yhdistetään lippu, Reittiopas ja HSL:n asiakaspalvelua ja -viestintää. Mobiililippuun on tulossa vuoden 2017 aikana runsaasti uusia tuotteita kuten vuorokausilippu, lasten lippu ja kausilippu. Mobiilimyynnin kasvun odotetaan jatkuvan vahvana koko vuoden ajan ja myös tulevina vuosina. Uusi sovellus, jossa on mukana mobiilikausilippu, on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2017 aikana. Reittiopas-palvelu yhdistyy syksyllä osaksi uudistuvaa hsl.fi-palvelua. Vyöhykeuudistuksen yhteydessä hsl.fi-palveluun avautuu myös matkakortin nettilataus. Matkakortin nettilatausta on kehitetty ketterin menetelmin tammikuusta 2017 lähtien. Työ etenee hyvin. Ensimmäiset käyttötapaukset ovat jo ajettavissa käyttöliittymätasolla. Tuotantovalmius on mahdollista saavuttaa vuoden 2017 loppuun mennessä.

Lipunmyynti on kehittynyt 2017 ensimmäisen kolmanneksen aikana hyvin. Myynti on kasvanut edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna yli seitsemän prosenttia, ja kokonaisymyynti ensimmäisellä kolmanneksella oli lähes 118 milj. euroa, kun se vuonna 2016 oli 110 milj. euroa. Vahvinta kasvu on ollut seutulipuissa, jossa myynti on kasvanut noin 9 prosenttia.

Yksittäisenä myyntikanavana vahvimmin kasvaa mobiililippumyynti, joka kasvoi edellisvuoteen verrattuna yli 400 % eli 0,8 milj.eurosta 3,3 milj.euroon. Mobiililipun myyntiä on vauhdittanut korttimaksun

käyttöönotto operaattorimaksun rinnalle. Samalla tekstiviestilipun myynti on kääntynyt laskuun.

HSL kehittää voimakkaasti digitaalisia myynti- ja asiointikanaviaan. Uusi Reittiopas otettiin käyttöön helmikuussa ja kehitystyö jatkuu asiakkaiden palautteiden perusteella.

Tulevaa vyöhykeuudistusta on testattu yhdessä asiakkaiden kanssa alkuvuonna. Testauksessa kerättyä asiakasymmärrystä hyödynnetään vyöhykemallin jatkokonseptoinnissa ja käyttöönottoprojektissa.

HSL on kehittänyt keväällä pikaratikan palvelukonseptia, ilmettä ja brändiä. Pikaratikan brändi valmistuu ja julkaistaan kesällä.

HSL sijoittui jälleen kärkijoukkoon kansainvälisessä vuoden 2016 BEST -joukkoliikennetutkimuksessa (Benchmarking in European Service of Public Transport). Kaupunkien vertailussa HSL-alue pysyi toisena viime vuoden tapaan, mutta tällä kertaa toinen sija jaettiin Oslon kanssa. HSL-alueen asukkaista kolme neljästä (74 prosenttia) oli BEST-tutkimuksessa tyytyväisiä joukkoliikenteeseen.

Vaikka HSL menestyi kaupunkikohtaisessa vertailussa hyvin, asukkaiden tyytyväisyys on laskenut aiempiin vuosiin verrattuna. Keskiarvoa vähemmän tyytyväisiä asukkaat olivat henkilökunnan tiedonantokykyyn ja tiedonsaantiin pysäkeillä. HSL:n asiakaskokemuksen kehittäminen liikennöitsijöiden kanssa pyrkii korjaamaan tilannetta tässä asiassa.

HSL, HKL ja Ihmisoikeusliitto kampanjoivat helmikuussa näkyvästi joukkoliikenteessä tapahtuvan syrjinnän ja häirinnän vähentämiseksi. Kampanja keräsi paljon positiivista palautetta eri kanavissa. Maaliskuun puolivälissä alkaneella työnantajakampanjalla tavoiteltiin pieniä yrityksiä kokeilemaan työmatkaseteleitä.

Taitoluistelun MM2017-kilpailu ja HSL tekivät yhteistyötä maaliskuun vaihteessa MM-kilpailuissa, jonne saapui noin 65 000 katsojaa.

Matkalipun tarkastuksessa on vuoden 2017 tavoitteena nostaa tarkastettujen matkalippujen määrä päivässä/tarkastaja 245:een viime vuoden 239:stä. Alkuvuonna tavoite ylittyi ja keskimäärin tarkastajat tarkastivat 247 lippua päivässä.

Maankäyttöratkaisujen ja liikennejärjestelmän taloudellisten vaikutusten arvioinnin kehittäminen on käynnistetty useina osaprojekteina. Valmiina on jo arviointityökalu maankäytön ja asumisen taloudellisten potentiaalien tunnistamiseksi. HSL:n sisäinen liikennetalouden koulutusohjelma on käynnissä. Myös liikennejärjestelmän terveysvaikutuksia tutkitaan aiempaa tarkemmin.

## Tuloskehitys

Vuoden 2017 ensimmäinen osavuosikatsaus perustuu talouslukujen osalta pääosin kolmen kuukauden toteutumatietoihin. Osavuosikatsaus sisältää vuositasen ennusteen, johon sisältyy vielä tässä vaiheessa vuotta merkittävää epävarmuutta.

Toimintatuottojen arvioidaan jäävän vuositasolla 672,0 milj. euroon. Länsimetron valmistumisen viivästyminen siirtäneen osan kuntien laskuttamista infrapalveluista myöhemmäksi, jolloin HSL:n kunnilta laskuttamia kuntaosuuksia arvioidaan puolestaan laskutettavan n. 10,5 milj.euroa alle talousarvion. Toimintatuottoihin sisältyviä lipputulaja arvioidaan kuitenkin kertyvän 353,5 milj. euroa eli 9,9 milj. euroa (2,9 %) talousarviossa ennakoitua enemmän, jolloin toimintatuottojen kokonaisuutena arvioidaan alitavan talousarvion vain 2,1 milj.eurolla (0,3 %) . Lippujen hintoja korotettiin vuoden alussa keskimäärin 4,1 prosenttia.

Toimintakulujen arvioidaan jäävän 664,3 milj. euroon ja alittavan talousarvion 13,6 milj. eurolla (2,0 %). Joukkoliikenteen operointikustannuksissa syntyy säästöjä arviolta 2,3 milj. euroa (0,5 %). Länsimetron liikennöinnin aloitusajankohdaksi arvioitiin talousarviossa kesäliikenteen 2017 alku. Aikataulun siirtyessä syksyyn bussiliikenteen operointikustannukset kasvavat ja metroliikenteen operoinnissa syntyy säästöä. Toisaalta operoinnin kustannustason nousu on alkuvuoden näkymien perusteella keskimäärin hieman alhaisempaa kuin mitä talousarviossa arvioitiin. Kustannustason keskimääräinen nousu on tällä hetkellä 1,0 % kun talousarviossa varauduttiin keskimäärin 1,2 %:in kustannustason nousuun. Kuntien laskuttamien infrapalvelujen arvioidaan jäävän jo ylempänä mainitun 10,5 milj.euroa alle talousarvion Länsimetron viivästymisestä johtuen.

Investointien poistot alittavat ennusteen mukaan talousarvion 1,6 milj. eurolla (8,8 %). Talousarvion poistot laskettiin oletuksella, että lippu- ja informaatiojärjestelmä olisi kokonaisuudessaan tuotannossa keväällä 2017 ja investointien poistot toteutuisivat täysimääräisinä 1.4.2017 alkaen. Hankkeen valmistuminen on siirtynyt syksyyn ja poistoissa syntyy kuluvana vuonna säästöä.

Edellä mainituista syistä johtuen tilikauden tuloksen arvioidaan olevan 9,5 milj. euroa alijäämäinen, kun talousarviossa oli varauduttu 22,7 milj. euron alijäämään.

## Investoinnit

Investointimenojen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisina eli olevan 32,8 milj. euroa.

## Rahoitus ja vastuusitoumukset

HSL:n rahoitustilanne on säilynyt hyvänä raportointijaksolla. Ulkopuolista talousarviolainaa ei ennakoitua paremmasta tuloskehityksestä johtuen tarvinne nostaakaan tämän vuoden aikana.

## Henkilöstö

Henkilöstön määrä oli huhtikuun 2017 lopussa 389 henkilöä. Toteutuneet henkilöstökulut olivat 6,2 milj. euroa, noin 0,1 milj. euroa vähemmän kuin vuotta aiemmin.

## Toiminnan riskit ja tulevaisuuden näkymät

Raportointijakson aikana ei ole raportoitu HSL:n omassa toiminnassa toteutuneista riskeistä, joista olisi aiheutunut merkittävää vahinkoa kuntayhtymän toiminnalle.

Siuntio ja Tuusula liittyvät uusina jäsenkuntina HSL:ään vuoden 2018 alusta alkaen.

Vuonna 2018 käyttöön otettava uusi lippujärjestelmä perustuu kaarimaisiin vyöhykkeisiin. Lippujen hinnoittelu ei enää perustu kuntarajoihin, vaan nykyistä enemmän matkan pituuteen. Kuntien tuki kohdennetaan säännöllisten käyttäjien kausi- ja arvolippujen hintoihin. Hinnoitteluun vaikuttaa jäsenkuntien tahto subventiotasosta.

<b>TULOSLASKELMA</b> (1 000 euroa)	<b>ENN</b> <b>2017</b>	<b>TA</b> <b>2017</b>	<b>EROTUS</b> <b>ENN-TA</b>	<b>TP</b> <b>2016</b>	<b>TOT</b> <b>30.4.2017</b>	<b>TOT</b> <b>30.4.2016</b>
Myyntituotot	355 201	345 299	9 902	333 425	118 140	110 243
Kuntaosuudet	302 836	313 345	-10 509	293 838	104 448	103 289
Tuet ja avustukset	5 971	6 219	-248	5 406	4	58
Vuokratuotot	2 585	2 335	250	2 558	507	695
Muut toimintatuotot	5 429	6 972	-1 543	6 505	1 637	2 235
<b>Toimintatuotot</b>	<b>672 022</b>	<b>674 170</b>	<b>-2 148</b>	<b>641 732</b>	<b>224 736</b>	<b>216 520</b>
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-20 610	-20 393	-217	-19 638	-6 219	-6 278
Palvelujen ostot	-633 445	-647 196	13 751	-586 173	-189 273	-193 515
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 663	-1 166	-497	-1 276	-349	-394
Vuokratulot	-5 385	-5 319	-66	-3 489	-1 323	-1 088
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-3 149	-3 776	627	-3 102	-180	-213
<b>Toimintakulut</b>	<b>-664 252</b>	<b>-677 850</b>	<b>13 598</b>	<b>-613 678</b>	<b>-197 344</b>	<b>-201 488</b>
<b>Toimintakate</b>	<b>7 770</b>	<b>-3 680</b>	<b>11 450</b>	<b>28 054</b>	<b>27 392</b>	<b>15 032</b>
Rahoitustuotot ja -kulut	-180	-240	60	-144	1	0
<b>Vuosikate</b>	<b>7 590</b>	<b>-3 920</b>	<b>11 510</b>	<b>27 910</b>	<b>27 393</b>	<b>15 031</b>
Poistot ja arvonalentumiset	-17 088	-18 732	1 644	-9 004	-3 141	-3 007
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>-9 498</b>	<b>-22 652</b>	<b>13 154</b>	<b>18 906</b>	<b>24 252</b>	<b>12 024</b>
Poistoeron muutokset	0	0	0	0	0	0
Varausten muutokset	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutokset	0	0	0	0	0	0
<b>Tilikauden yli-/alijäämä</b>	<b>-9 498</b>	<b>-22 652</b>	<b>13 154</b>	<b>18 906</b>	<b>24 252</b>	<b>12 024</b>

<b>RAHOITUSLASKELMA</b> (1 000 euroa)	<b>TOT</b> <b>30.4.2017</b>	<b>TP</b> <b>2016</b>
Vuosikate	27 393	27 910
Tulorahoituksen korjauserät	0	0
Investointimenot	-6 368	-17 005
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>21 025</b>	<b>10 905</b>
Antolainauksen muutokset	0	0
Lainakannan muutokset	0	0
Oman pääoman muutokset	0	-4 638
Muut maksuvalmiuden muutokset	-9 499	5 109
<b>Rahoituksen rahavirta</b>	<b>-9 499</b>	<b>471</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>		
Rahavarat 1.1.	90 728	79 352
Rahavarat 31.12.	102 254	90 728

TASE (1 000 euroa)	TOT 30.4.2017	TP 2016	TOT 30.4.2017	TP 2016
<b>Vastaavaa</b>			<b>Vastattavaa</b>	
Aineettomat hyödykkeet	39 803	38 733	Peruspääoma	9 230
Aineelliset hyödykkeet	19 110	17 209	Arvonkorotusrahasasto	0
Sijoitukset	3 386	3 386	Muut omat rahastot	0
<b>Pysyvät vastaavat yhteensä</b>	<b>62 299</b>	<b>59 328</b>	Muu oma pääoma	9 759
Vaihto-omaisuus	126	50	Ed. tilikausien yli-/alijäämä	64 625
Saamiset	39 446	37 583	Tilikauden yli-/alijäämä	24 252
Rahoitusarvopaperit	0	0	<b>Oma pääoma yhteensä</b>	<b>107 866</b>
Rahat ja pankkisaamiset	102 254	90 728	Poistoero	0
<b>Vaihtuvat vastaavat yhteensä</b>	<b>141 826</b>	<b>128 361</b>	Vapaaehtoiset varaukset	0
			Pakolliset varaukset	0
			Pitkäaikainen vieras pääoma	0
			Lyhytaikainen vieras pääoma	96 259
			<b>Vieras pääoma yhteensä</b>	<b>96 259</b>
<b>Vastaavaa yhteensä</b>	<b>204 125</b>	<b>187 688</b>	<b>Vastattavaa yhteensä</b>	<b>204 125</b>
				<b>187 688</b>

TOIMINNAN VOLYYMI JA KANNATTAVUUS		ENN 2017	TP 2016
Toimintatuotot/Toimintakulut	%	101,2	104,6
Toimintatuotot ilman kuntaosuuksia	%	54,5	56,7
Vuosikate/Poistot	%	44,5	310,0
VAKAVARAISUUS		TOT 30.4.2017	TP 2016
Omavaraisuusaste	%	52,8	52,5
Suhteellinen velkaantuneisuus	%	30,5	11,8
Lainakanta	1 000 €	0,0	0,0
Investointien tulorahoitus	%	430,2	164,1
MAKSUVALMIUS		TOT 30.4.2017	TP 2016
Quick ratio		2,1	1,7
Current ratio		1,5	1,2
Kassan riittävyys	pv	62,2	54,0



## Analyysi tunnusluvuista ja ennusteesta

### Toiminnan volyymi ja kannattavuus

Toimintatuottoja ennustetaan kertyvän tilikauden aikana 672,0 milj. euroa, mikä on talousarviota hieman vähemmän (0,3 %), mutta selvästi enemmän kuin vuonna 2016 (4,7 %).

Toimintakulujen ennustetaan nousevan 8,2 % vuodesta 2016 ollen 664,3 milj. euroa. Toimintakulujen ennustetaan kuitenkin jäävän 13,6 milj. euroa talousarviota pienemmäksi. Suurin yksittäinen kuluerä tarkastelujaksolla oli palvelujen ostot, jotka olivat 95,4 % toimintakuluista.

Vuosikatteen ennustetaan olevan 7,6 milj. euroa, mikä on selvästi budjettitavoitetta parempi (talousarviossa vuosikate -3,9 milj. euroa). Vuoden 2016 vuosikate oli 27,9 milj. euroa. Ennusteen mukainen vuosikate/poistot -tunnusluku on 44,5 %, joten vuosikate ei ole tulo-rahoituksen kannalta riittävä, sillä se ei kata poistoja. Ennusteen mukaiset poistot vuodelle 2017 ovat 17,1 milj. euroa.

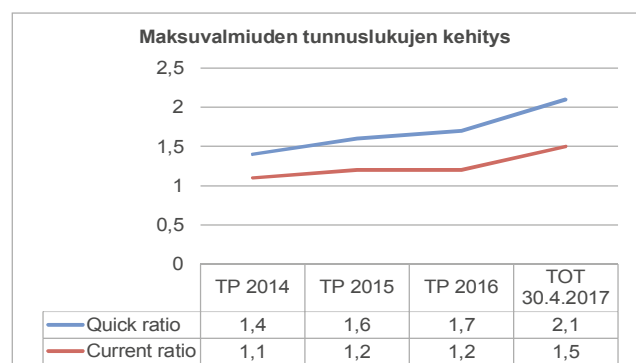
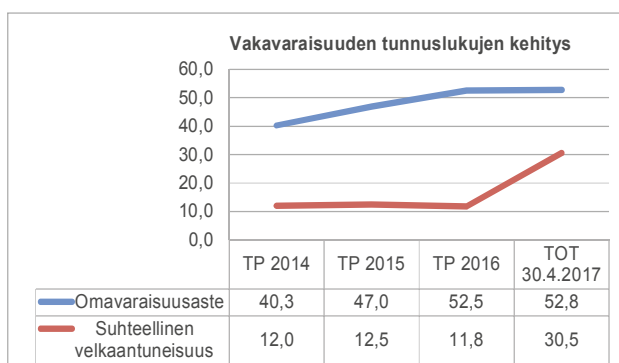
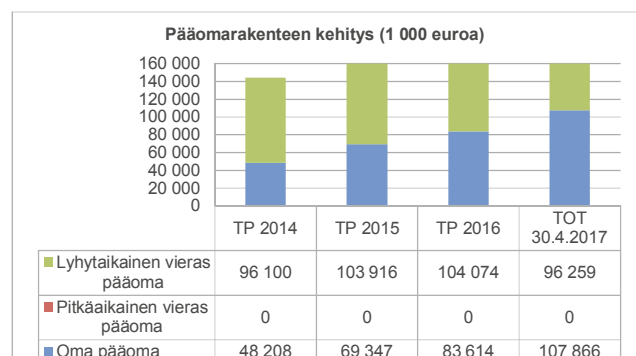
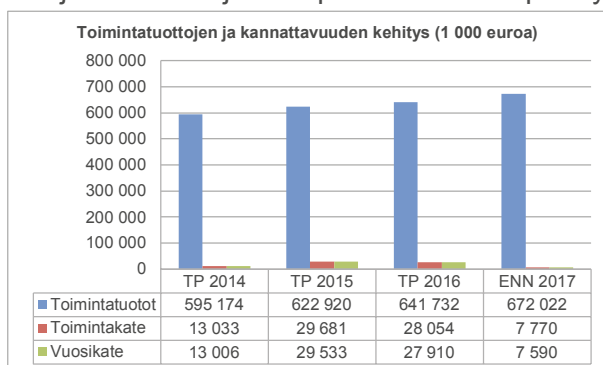
Tilikauden tuloksen rahoituserien ja poistojen jälkeen ennustetaan olevan 9,5 milj. euroa alijäämäinen. Talousarviossa on varauduttu 22,7 milj. euron alijäämaiseen tulokseen (edellisvuonna 18,9 milj. euroa ylijäämäinen).

### Vakavaraisuus

Omavaraisuusaste oli raportointikauden lopussa hyvä. Lyhytaikaisia velkoja oli tilikauden lopussa 96,3 milj. euroa. Kuntayhtymällä ei ole pitkäaikaista vierasta pääomaa.

### Maksuvalmius

Maksuvalmius oli raportointikauden lopussa hyvä quick ratio -tunnusluvulla mitattuna. Vaihto-omaisuus mukaan laskettuna eli current ratio -tunnusluvulla mitattuna maksuvalmius oli tyydyttävällä tasolla. Likvidejä kassavaroja oli raportointikauden päättyessä 102,3 milj. euroa.



## Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)

Toimitusjohtaja	Raimo Inkinen	Helsingin kaupungin osuus: 57,6 %	
Hallituksen puheenjohtaja	Matti Enroth	Hallituksen varajäsen	Teppo Härkönen
Hallituksen jäsen	Markku Jääskeläinen	Hallituksen varajäsen	Jukka Hako
Hallituksen jäsen	Sirpa Kauppinen	Hallituksen varajäsen	Jouni Vauhkonen
Hallituksen jäsen	Terhi Koulumies	Hallituksen varajäsen	Maria Pekkala
Hallituksen jäsen	Johanna Krabbe	Hallituksen varajäsen	Katri Mehtonen
Hallituksen jäsen	Essi Kuikka	Hallituksen varajäsen	Anna Koppanen
Hallituksen jäsen	Kari Kuusisto	Hallituksen varajäsen	Hilkka Vahervuori
Hallituksen jäsen	Timo Lahti	Hallituksen varajäsen	Kaarina Saramäki
Hallituksen jäsen	Anders Portin	Hallituksen varajäsen	Mikael Sjövall
Hallituksen jäsen	Lauri Ant-Vuorinen	Hallituksen varajäsen	Tiina Rintamäki-Ovaska
Hallituksen jäsen	Olli Sademies	Hallituksen varajäsen	Jarno Kukkonen
Hallituksen jäsen	Kati Tyystjärvi	Hallituksen varajäsen	Eero Väätäinen
Hallituksen jäsen	Anna-Maria Kantola	Hallituksen varajäsen	Pentti Nurminen
Hallituksen jäsen	Antti Vuorela	Hallituksen varajäsen	Eveliina Heinäluoma
Tilintarkastaja	Outi Koskinen, JHT, KHT, PwC Julkistarkastus Oy		

### Kuntayhtymän tehtävä

HSY:n tehtävänä on hoitaa jäsenkuntiensa jätelain mukainen jätehuolto ja siihen liittyvä toiminta, toimia vesihuoltolaissa tarkoitettuna vesihuoltolaitoksena, joka huolehtii vesihuollosta toiminta-alueellaan, huolehtia jäsenkuntiensa ilmansuojelun seuranta-, tutkimus- ja suunnittelu- sekä koulutus- ja valistustehtävistä sekä hoitaa jäsenkuntien sille antamat muut kuntayhtymän toimintaan liittyvät yhteiset tehtävät.

## Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat raportointikaudella

Talousvettä pumpattiin tammi-huhtikuussa 30,5 miljoonaa m<sup>3</sup>. Koko vuoden vedenpumpppauksen ennustetaan toteutuvan hieman talousarviota suurempana 93,5 milj. m<sup>3</sup> (0,7 %). Koelaskutuksen ja alkuvuoden toteutuman perusteella laskutettavan vesimäärän ennustetaan olevan 73,2 milj. m<sup>3</sup> suunnilleen talousarvion mukaisesti. Laskutus seuraa viiveellä verkostoon pumpattua vesimäärää mm. vesimittarien luennasta ja laskutusrytmistä johtuen.

Jätevesiä käsiteltiin yhteensä 43,3 milj. m<sup>3</sup>, joka oli 14,2 % edellisvuoden vastaavaa ajanjaksoa vähemmän. Jätevesimäärän vuosiennuste on 133,0 milj. m<sup>3</sup>, 3,1 % talousarviota vähemmän. Ennusteen tarkkuuteen vaikuttaa merkittävästi loppuvuonna toteutuvat sademäärät. Puhdistustulokset ovat olleet normaalilla tasolla.

Raportointikaudella HSY:n asiakaskiinteistöillä tehtiin 2,7 miljoonaa astiatyhjennystä ja kuljetettiin 103 300 tonnia jätteitä. Vuosiennusteen mukaan astiatyhjennyksiä tehdään 8,3 miljoonaa kappaletta ja kuljetettu jätemäärä 308 000 tonnia toteutuu talousarvion mukaisena.

Vantaan Energia Oy:n jätevoimalaan toimitettiin energiahyödynnettävää jätettä yhteensä 86 400 tonnia. Vuosiennusteen mukaan voimalaan toimitetaan yhteensä talousarvion mukaisesti 224 100 tonnia jätteitä. Määriin ei sisälly tytäryhtiö Uudenmaan Voima Oy:n osuutta.

Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksessa vastaanotettiin jätteitä yhteensä 141 500 tonnia. Vuosiennusteen mukaan käsiteltävä jätemäärä on yhteensä 349 900 tonnia, 8,6 % talousarviota enemmän. Kasvu syntyy lähinnä jätepitoisten maiden sekä maa- ja kiviainesten vastaanotosta.

Sortti-asemilla kävi 112 100 asiakasta, joka oli 9,5 % edellisvuoden vastaavaa ajanjaksoa enemmän. Vuositasolla asiakasmäärän ennustetaan olevan 407 500 asiakasta, 8,7 % talousarviossa ennakoitua enemmän.

Pääkaupunkiseudun ilmanlaatua mitattiin seitsemällä pysyvällä ja neljällä siirrettävällä mittausasemalla, joilla seurataan tärkeimpien kaupunki-ilman epäpuhtauksien pitoisuuksia. Ilmanlaatu tiedot esitetään reaaliaikaisesti HSY:n verkkosivuilla ja ilmanlaatuportaalissa.

## Tuloskehitys

Tammi-huhtikuussa toimintatuottoja kertyi 117,9 milj. euroa. Vuosiennusteen mukaan tuottoja kertyy 355,2 milj. euroa, 1,0 milj. euroa talousarviota enemmän.

Vesihuollon käyttö- ja perusmaksut ovat ennusteen mukaan toteutumassa talousarvion mukaisina. Liittymismaksuissa ollaan talousarvion tasossa, mutta tulevan kesän rakentamiskauden vilkkaus voi nostaa liittymismaksukertymää. Jätteen käsittelymaksut toteutunevat 0,8 milj. euroa talousarviota suurempina ennakoitua suuremmista jätepitoisten maiden ja maa- ja kiviaineisten vastaanottomääristä johtuen.

Toimintakulut olivat 53,3 milj. euroa. Vuosiennusteessa kulujen arvioidaan olevan 178,1 milj. euroa, -0,1 milj. euroa talousarviota vähemmän. Henkilöstömenot jäävät talousarviosta toteutuvan henkilöstömäärän jäädessä alle suunnitellun. Joidenkin kemikaalien yksikköhinnat kohoavat elokuussa merkittävästi, joka lisää kuluja. Toimintakuluja nostavat myös ylimääräiset putkirikoista ja -vuodoista maksetut vahingonkorvaukset. Biojätteenkäsittelyssä kustannuspaineita syntyy mm. puuhakkeen ostosta kompostin tukiaineeksi sekä biokaasun käsittelyyn tarkoitetun aktiivihieksen suuri kulutus.

Nettorahoituskulut olivat 22,4 milj. euroa. Niiden arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti 67,3 milj. euron suuruisina.

Poistot olivat 32,6 milj. euroa. Vuositasolla ne toteutunevat hieman talousarviota pienempinä.

Raportointikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 10,2 milj. euroa ylijäämäinen. Vuosiennusteessa tulos on 13,7 milj. euroa ylijäämäinen, 0,5 milj. euroa talousarviota parempi.

## Investoinnit

Tammi-huhtikuun investoinnit olivat yhteensä 36,6 milj. euroa. Tästä 32,7 milj. euroa oli vesihuollon ja 3,5 milj. euroa jätehuollon investointeja. Vuosiennusteen mukaan investoinnit toteutuvat 164,6 milj. euron suuruisina, 2,6 milj. euroa talousarviota pienempinä. Ennusteen mukaan alueverkoston hankkeet, johtosiirrot ja verkostosaneeraukset toteutunevat talousarviota merkittävästi suurempina, jota kuitenkin kompensoi eräiden runkojohtohankkeiden lykkääntyminen. Blominmäen jätevedenpuhdistamon urakkajärjestelyistä johtuen toteutuskustannuksia siirtyy tulevalle vuodelle, joka kompensoi muita ylityksiä. Jätehuollon investoinneista Jorvaksen Sortti-asema on valmistumassa hankesuunnitelman mukaisesti vuoden lopulla. Muita keskeisiä investointeja ovat Seutulan puuhakekenttä ja Veikkolan sakokaivolietteiden vastaanottoasema.

## Rahoitus ja vastuusitoumukset

Lainakanta 30.4. oli 1 426,2 milj. euroa, josta jäsenkuntien perustamislainoja oli 1 188,0 milj. Pitkäaikaiset rahoituslaitoslainat olivat yhteensä 238,2 miljoonaa. Raportointikaudella nostettiin uutta pitkäaikaista lainaa 30,0 milj. euroa.

## Henkilöstö

Raportointikaudella toteutunut henkilöstömäärä henkilötyövuosina oli keskimäärin 735,9 htv, josta vesihuollossa 405,5 htv, jätehuollossa 121,6 htv, seutu- ja ympäristötiedossa 34,4 htv, tukipalveluissa 62,2 htv, asiakaspalvelussa 31,4 htv sekä johdon, ohjauksen ja kehittämisen yksiköissä 80,8 htv. Koko vuoden keskimääräiseksi henkilöstömääräksi ennustetaan noin 760 htv, kun henkilöstösuunnitelmassa suunniteltu taso on 771,3 htv.

## Toiminnan riskit ja tulevaisuuden näkymät

### Vahinkoriskit

HSY:n toimintaan, erityisesti vesihuollon toimialaan, liittyy poikkeuksellisen suuri vahinkoriski. Putkistoissa paineistettuna virtaava vesi sekä jätevesi muodostavat riskin kosteusvaurioille tai biologiselle päästölle verkoston rikkoontuessa. Lisäksi paineenalaisena virtaava vesi voi putken rikkoontuessa aiheuttaa mekaanisesti vaurioita. Viemärin tukkeutuminen, pumppaamon toimintahäiriö tai jätevedenpuhdistamolla tapahtuva häiriö voi aiheuttaa jäteveden virtaamisen maastoon tai vesistöön.

HSY on tehnyt kuluttajille toimitettavan talousveden laadun turvaamiseksi riskianalyysin, jonka perusteella on määritetty kriittiset valvontapisteet tuotanto -ja toimitusketjussa (HACCP-ohjelma). Näiden tuloksena on laadittu WHO:n ohjeistuksen mukainen juomaveden turvallisuussuunnitelma WSP (Water Safety Plan), joka kattaa raakaveden hankinnan, vedenpuhdistusprosessin ja vedenjakelun. Vastaavasti on laadittu jätevedenpuhdistamoiden ja viemäröinnin turvallisuussuunnitelma SSP (Sanitation Safety Plan).

Koska vesihuoltolaitostoimintaan liittyviä riskejä ei ole mahdollista kokonaan eliminoida, toiminnassa keskitytään vahinkotapahtumien määrän ja niiden seurausten minimointiin. Putkiverkot suunnitellaan ja toteutetaan siten, että mahdollinen vuoto ohjautuu ensisijaisesti maastoon tai vesistöön rakennetun tilan sijasta, kriittiset kohdat vahvistetaan tai varustetaan suojarakenteilla ja putkistojen reittejä suunniteltaessa otetaan huomioon muu infrastruktuuri. Verkkojen kunnan seuranta erilaisin menetelmin ja saneeraustoimenpiteiden oikea kohdentaminen estää osaltaan verkon osien ikääntymisestä aiheutuvia riskejä.

### **Operatiiviset riskit**

Operatiivisista riskeistä riskikartoituksessa esille nousevat mahdolliset suunnittelu- ja rakentamisvirheet investointiprojekteissa. Riskienhallinnan toimenpiteisiin kuuluvat riittävästä omasta resursoinnista huolehtiminen sekä suunnitteluttamisessa, urakanvalvonnassa että sovittujen töiden vastaanottamisvaiheessa. HSY:n osastojen välisen yhteistyön tiivistäminen jo suunnitteluvaiheessa on tärkeää.

Riskikartoituksessa esille tulevat tietojärjestelmiin liittyvät riskit, esimerkiksi yhdestä ohjelmistotoimittajasta riippuvat tietojärjestelmät ja/tai hyvin ohuet tietojärjestelmätoimittajan avainresurssit. Riskejä voidaan vähentää välttämällä räätälöityjä järjestelmiä, varaamalla riittävästi IT-resursseja järjestelmien ylläpitoon ja kehittämiseen sekä minimoimalla sopimuksin järjestelmätoimittajien henkilöriskit.

Työturvallisuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota tapaturmien estämiseksi. Henkilövahinkojen osalta erityisesti kaivantotyöt ovat riskialtis alue.

Tunnistettuihin riskeihin kuuluvat myös mahdolliset ongelmat pätevien avainhenkilöiden rekrytoinnissa ja organisaation palveluksessa pitämisessä sekä oman henkilöstön osaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen. Henkilöstöriskejä vähennetään mm. hallituilla, oikein kohdennetuilla rekrytoinneilla, vahvistamalla osaamista avaintehtävissä useammalle henkilölle sekä varmistamalla tiedonsiirto uusille henkilöille.

### **Strategiset riskit**

Jätehuollossa lainsäädännön mahdollinen uudistaminen siten, että kunnan vastuita rajataan, on suuri riski lyhyellä aikavälillä kuin talouden suhdannevaihtelu. Lainsäädännön muutosten valmisteluun pyritään vaikuttamaan aktiivisesti ja huomioimaan myös mahdolliset muutosvaikutukset HSY:n jätehuollon talouteen.

HSY:n investointiaste on liikevaihtoon nähden korkea varsinkin vesihuollon toimialalla. Huonosti tai väärin kohdennetut investoinnit pyritään välttämään 3v ja 10v investointisuunnitelmien avulla. Lisäksi varmistetaan ennen urakkakilpailua tai hankintaa, että investoinnin kohdentumisen perusteet ovat edelleen voimassa.

### **Taloudelliset riskit**

Lainasalkussa on olemassa korkoriski, jota vähennetään suojaamalla lainasalkun vaihtuvakorkoinen osuus koronvaihtosopimuksin. Spekulatiivisia, riskisiä korkojohdannaisia ei käytetä.

Muita riskejä sisältyy ostolaskujen käsittely- ja maksatusprosessin toimintaan. Ostolaskujen käsittelyprosessissa pyritään omalta osaltaan tunnistamaan aiheettomat, väärin perustein toimitetut tai ylihinnoitellut palvelut. Ostolaskujen tarkastajiksi ja hyväksyjiksi nimetään henkilöt, jotka tuntevat kulloinkin tarkastettavan asian. Järjestetään kohdennettua koulutusta, jossa opetetaan tyyppisten

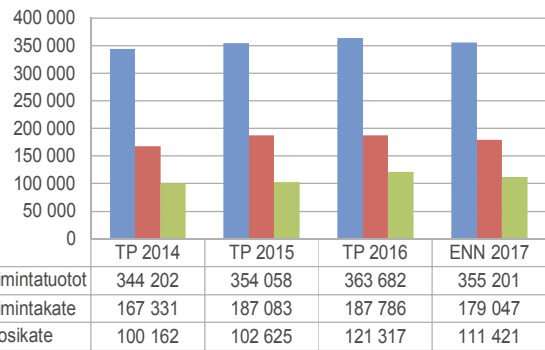
väärinkäytösriskien tunnistamista. Prosessit on kuvattu toimintajärjestelmässä ja niitä noudatetaan. Prosesseja kehitetään ja automatisoidaan.

<b>TULOSLASKELMA</b> (1 000 euroa)	<b>ENN</b> <b>2017</b>	<b>TA</b> <b>2017</b>	<b>EROTUS</b> <b>ENN-TA</b>	<b>TP</b> <b>2016</b>	<b>TOT</b> <b>30.4.2017</b>	<b>TOT</b> <b>30.4.2016</b>
Myyntituotot	346 024	345 902	122	354 427	115 143	111 820
Maksutuotot	267	267	0	278	81	58
Kuntaosuudet	4 100	4 100	0	4 142	1 367	1 381
Tuet ja avustukset	1 392	391	1 001	763	68	23
Vuokratuotot	2 118	2 278	-160	2 033	781	860
Muut toimintatuotot	1 299	1 303	-4	2 038	429	697
<b>Toimintatuotot</b>	<b>355 201</b>	<b>354 241</b>	<b>959</b>	<b>363 681</b>	<b>117 868</b>	<b>114 838</b>
Valmistus omaan käyttöön	1 920	1 920	0	1 889	665	585
Henkilöstökulut	-42 860	-42 643	-217	-43 879	-12 776	-13 440
Palvelujen ostot	-95 971	-96 091	120	-96 722	-28 949	-29 942
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-27 135	-26 915	-220	-25 582	-7 558	-8 224
Vuokratulot	-9 103	-9 257	154	-7 789	-2 841	-2 691
Muut toimintakulut	-3 004	-3 024	19	-3 812	-1 158	-1 054
<b>Toimintakulut</b>	<b>-178 073</b>	<b>-177 930</b>	<b>-143</b>	<b>-177 784</b>	<b>-53 282</b>	<b>-55 352</b>
<b>Toimintakate</b>	<b>179 047</b>	<b>178 232</b>	<b>816</b>	<b>187 786</b>	<b>65 250</b>	<b>60 071</b>
Rahoitustuotot ja -kulut	-67 627	-67 626	0	-66 469	-22 379	-22 565
<b>Vuosikate</b>	<b>111 421</b>	<b>110 605</b>	<b>816</b>	<b>121 317</b>	<b>42 872</b>	<b>37 506</b>
Poistot ja arvonalentumiset	-97 690	-97 341	-349	-94 897	-32 624	-31 071
Satunnaiset erät	0	0	0	60 074	0	0
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>13 730</b>	<b>13 264</b>	<b>467</b>	<b>86 493</b>	<b>10 247</b>	<b>6 435</b>
Poistoeron muutokset	592	592	0	614	197	205
Varausten muutokset	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutokset	0	0	0	0	0	0
Tuloverot	-912	-912	0	-1 326	-217	-115
<b>Tilikauden yli-/alijäämä</b>	<b>13 410</b>	<b>12 944</b>	<b>467</b>	<b>85 782</b>	<b>10 227</b>	<b>6 525</b>

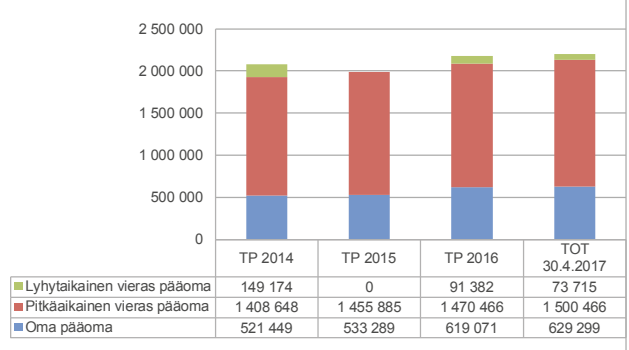
<b>RAHOITUSLASKELMA</b> (1 000 euroa)	<b>TOT</b> <b>30.4.2017</b>	<b>TP</b> <b>2016</b>
Vuosikate	42 872	121 317
Satunnaiset erät	0	60 074
Tulorahoituksen korjauserät	0	-641
Investointimenot	-36 555	-166 801
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	851
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>6 317</b>	<b>15</b>
Antolainauksen muutokset	0	0
Lainakannan muutokset	5 781	-13 419
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-20 406	-5 822
<b>Rahoituksen rahavirta</b>	<b>-14 624</b>	<b>-19</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>		
Rahavarat 1.1.	7 052	2 612
Rahavarat 31.12./30.4.	-1 256	7 052



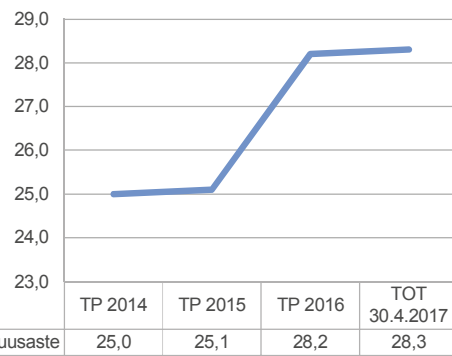
Toimintatuottojen ja kannattavuuden kehitys (1 000 euroa)



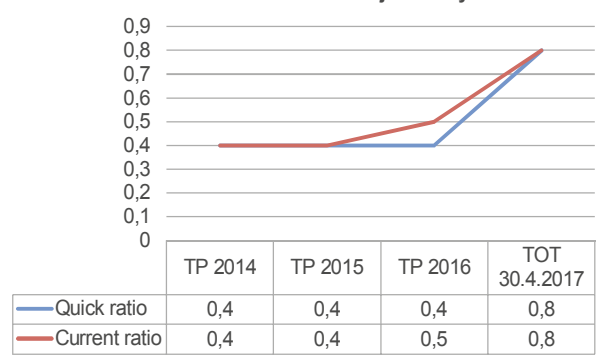
Pääomarakenteen kehitys (1 000 euroa)



Vakavaraisuuden tunnuslukujen kehitys



Maksuvalmiuden tunnuslukujen kehitys



TASE (1 000 euroa)	TOT 30.4.2017	TP 2016	TOT 30.4.2017	TP 2016
<b>Vastaavaa</b>			<b>Vastattavaa</b>	
Aineettomat hyödykkeet	5 627	5 747	Peruspääoma	505 000
Aineelliset hyödykkeet	1 986 749	1 982 698	Arvonkorotusrahassto	0
Sijoitukset	185 942	185 942	Muut omat rahastot	0
<b>Pysyvät vastaavat yhteensä</b>	<b>2 178 318</b>	<b>2 174 387</b>	Muu oma pääoma	2 571
Vaihto-omaisuus	1 588	1 411	Ed. tilikauden yli-/alijäämä	111 501
Saamiset	59 496	37 341	Tilikauden yli-/alijäämä	10 227
Rahoitusarvopaperit	0	0	<b>Oma pääoma yhteensä</b>	<b>629 299</b>
Rahat ja pankkisaamiset	-1 256	2 612	Poistoero	4 930
<b>Vaihtuvat vastaavat yhteensä</b>	<b>59 829</b>	<b>41 364</b>	Vapaaehtoiset varaukset	0
			Pakolliset varaukset	29 736
			Pitkäaikainen vieras pääoma	1 500 466
			Lyhytaikainen vieras pääoma	73 715
			<b>Vieras pääoma yhteensä</b>	<b>1 574 181</b>
<b>Vastaavaa yhteensä</b>	<b>2 238 146</b>	<b>2 215 751</b>	<b>Vastattavaa yhteensä</b>	<b>2 238 146</b>

<b>TOIMINNAN VOLYYMI JA KANNATTAVUUS</b>		<b>ENN 2017</b>	<b>TP 2016</b>
Toimintatuotot/Toimintakulut	%	199,5	206,8
Toimintatuotot ilman kuntaosuuksia	%	96,3	98,9
Vuosikate/Poistot	%	114,1	127,8
<b>VAKAVARAISUUS</b>		<b>TOT 30.4.2017</b>	<b>TP 2016</b>
Omavaraisuusaste	%	28,3	28,2
Lainakanta	1 000 €	1 426 205	1 420 423
Investointien tulo-rahoitus	%	117,3	73,1
<b>MAKSUVALMIUS</b>		<b>TOT 30.4.2017</b>	<b>TP 2016</b>
Quick ratio		0,8	0,4
Current ratio		0,8	0,5
Kassan riittävyys	pv	-12,5	2,2

<b>TULOSLASKELMA, VESIHUOLTO</b> (1 000 euroa)	<b>ENN 2017</b>	<b>TA 2017</b>	<b>EROTUS ENN-TA</b>	<b>TP 2016</b>	<b>TOT 30.4.2017</b>	<b>TOT 30.4.2016</b>
Myyntituotot	248 336	248 336	0	249 400	80 012	78 690
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Kuntaosuudet	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	104	104	0	435	26	0
Vuokratuotot	1 253	1 253	0	1 087	500	508
Muut toimintatuotot	764	764	0	897	227	321
<b>Toimintatuotot</b>	<b>250 457</b>	<b>250 457</b>	<b>0</b>	<b>251 819</b>	<b>80 764</b>	<b>79 520</b>
Valmistus omaan käyttöön	1 920	1 920	0	1 889	665	585
Henkilöstökulut	-24 045	-24 046	1	-25 028	-7 156	-7 856
Palvelujen ostot	-36 451	-36 451	0	-34 013	-9 655	-10 442
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-24 211	-24 211	0	-23 252	-6 877	-7 487
Vuokrakulut	-7 112	-7 112	0	-6 487	-2 296	-2 224
Muut toimintakulut	-2 191	-2 191	0	-2 725	-1 004	-755
<b>Toimintakulut</b>	<b>-94 010</b>	<b>-94 011</b>	<b>0</b>	<b>-91 487</b>	<b>-26 988</b>	<b>-28 764</b>
<b>Toimintakate</b>	<b>158 367</b>	<b>158 366</b>	<b>0</b>	<b>162 222</b>	<b>54 441</b>	<b>51 340</b>
Rahoitustuotot ja -kulut	-64 445	-64 445	0	-63 219	-21 634	-21 033
<b>Vuosikate</b>	<b>93 922</b>	<b>93 921</b>	<b>0</b>	<b>99 003</b>	<b>32 807</b>	<b>30 307</b>
Poistot ja arvonalentumiset	-81 941	-81 566	-375	-78 542	-27 238	-25 638
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>11 981</b>	<b>12 355</b>	<b>-375</b>	<b>20 462</b>	<b>5 568</b>	<b>4 670</b>
Poistoeron muutokset	0	0	0	0	0	0
Varausten muutokset	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutokset	0	0	0	0	0	0
Tuloverot	-912	-912	0	-1 326	-217	-115
<b>Tilikauden yli-/alijäämä</b>	<b>11 069</b>	<b>11 443</b>	<b>-375</b>	<b>19 136</b>	<b>5 351</b>	<b>4 555</b>

<b>TULOSLASKELMA, JÄTEHUOLTO</b> (1 000 euroa)	<b>ENN</b> <b>2017</b>	<b>TA</b> <b>2017</b>	<b>EROTUS</b> <b>ENN-TA</b>	<b>TP</b> <b>2016</b>	<b>TOT</b> <b>30.4.2017</b>	<b>TOT</b> <b>30.4.2016</b>
Myyntituotot	99 280	99 269	11	106 811	35 247	33 882
Maksutuotot	267	267	0	278	81	58
Kuntaosuudet	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	1 055	54	1 001	170	34	21
Vuokratuotot	865	1 025	-160	960	287	367
Muut toimintatuotot	535	539	-4	636	188	149
<b>Toimintatuotot</b>	<b>102 003</b>	<b>101 154</b>	<b>848</b>	<b>108 856</b>	<b>591</b>	<b>34 477</b>
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-6 956	-6 875	-82	-7 158	-2 081	-2 084
Palvelujen ostot	-71 026	-71 155	129	-74 052	-22 800	-23 698
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 494	-2 273	-221	-1 972	-583	-623
Vuokrakulut	-971	-1 129	158	-436	-214	-168
Muut toimintakulut	-734	-754	20	-1 045	-122	-280
<b>Toimintakulut</b>	<b>-82 181</b>	<b>-82 186</b>	<b>5</b>	<b>-84 664</b>	<b>-25 801</b>	<b>-26 853</b>
<b>Toimintakate</b>	<b>19 822</b>	<b>18 968</b>	<b>853</b>	<b>24 192</b>	<b>10 036</b>	<b>7 624</b>
Rahoitustuotot ja -kulut	-3 182	-3 181	0	-3 968	-732	-1 520
<b>Vuosikate</b>	<b>16 640</b>	<b>15 787</b>	<b>853</b>	<b>20 225</b>	<b>9 304</b>	<b>6 105</b>
Poistot ja arvonalentumiset	-14 514	-14 514	0	-15 031	-4 921	-4 998
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>2 126</b>	<b>1 273</b>	<b>853</b>	<b>5 193</b>	<b>4 383</b>	<b>1 106</b>
Poistoeron muutokset	592	592	0	614	197	205
Varausten muutokset	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutokset	0	0	0	0	0	0
Tuloverot	0	0	0	0	0	0
<b>Tilikauden yli-/alijäämä</b>	<b>2 718</b>	<b>1 865</b>	<b>853</b>	<b>5 808</b>	<b>4 580</b>	<b>1 311</b>

TULOSLASKELMA, SEUTU- JA YMPÄRISTÖTIETO (1 000 euroa)	ENN 2017	TA 2017	EROTUS ENN-TA	TP 2016	TOT 30.4.2017	TOT 30.4.2016
Myyntituotot	985	874	111	732	357	246
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Kuntaosuudet	3 692	3 692	0	3 734	1 231	1 245
Tuet ja avustukset	202	202	0	70	9	0
Vuokratuotot	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
<b>Toimintatuotot</b>	<b>4 879</b>	<b>4 768</b>	<b>111</b>	<b>4 536</b>	<b>1 597</b>	<b>1 491</b>
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-2 297	-2 280	-17	-2 169	-650	-654
Palvelujen ostot	-2 196	-2 217	21	-1 894	-580	-592
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-122	-122	0	-124	-21	-30
Vuokrakulut	-152	-148	-4	-131	-54	-44
Muut toimintakulut	-15	-15	0	-12	-3	-2
<b>Toimintakulut</b>	<b>-4 782</b>	<b>-4 782</b>	<b>0</b>	<b>-4 331</b>	<b>-1 308</b>	<b>-1 323</b>
<b>Toimintakate</b>	<b>97</b>	<b>-14</b>	<b>111</b>	<b>205</b>	<b>289</b>	<b>168</b>
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0	0
<b>Vuosikate</b>	<b>97</b>	<b>-14</b>	<b>111</b>	<b>205</b>	<b>289</b>	<b>168</b>
Poistot ja arvonalentumiset	-250	-250	0	-228	-76	-76
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>-153</b>	<b>-264</b>	<b>111</b>	<b>-23</b>	<b>213</b>	<b>92</b>
Poistoeron muutokset	0	0	0	0	0	0
Varausten muutokset	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutokset	0	0	0	0	0	0
Tuloverot	0	0	0	0	0	0
<b>Tilikauden yli-/alijäämä</b>	<b>-153</b>	<b>-264</b>	<b>111</b>	<b>-23</b>	<b>213</b>	<b>92</b>

## Analyysi tunnusluvuista ja ennusteesta

### Toiminnan volyyymi ja kannattavuus

Toimintatuottoja ennustetaan kertyvän 355,2 milj. euroa vuonna 2017, mikä on 1,0 milj. euroa talousarvioitavoitetta parempi. Tuomintatuottojen ennustetaan kuitenkin jäävän 2,3 % pienemmäksi kuin edellisvuonna. Kuntayhtymä sai vuonna 2016 myyntivoittoa 60,2 milj. euroa Ekokemin osakkeista.

Toimintakulujen ennustetaan kasvavan edellisvuoden tasosta 0,3 milj. euroa ollen 178,1 milj. euroa. Suurin yksittäinen kuluerä on palvelujen ostot, joiden ennustetaan olevan kuluvana vuonna 53,9 % toimintakuluista.

Vuosikatteen ennustetaan laskevan vuodesta 2016 ollen 111,4 milj. euroa (2016: 121,3 milj. euroa). Talousarviossa on varauduttu 110,6 milj. euron vuosikatteeseen. Vuosikate on hyvä, sillä se kattaa poistoista 114,1%.

Tilikauden tulos rahoituserien ja poistojen jälkeen ennustetaan olevan 13,7 milj. euroa (2016: 86,5 milj. euroa sisältäen Ekokemin osakkeiden myyntivoiton 60,2 milj. euroa). Talousarvion mukainen ylijäämä on 13,3 milj. euroa.

### Vakavaraisuus

Omavaraisuusaste raportointikauden lopussa oli tyydyttävä. Pääomarakenne on vahvasti vieraan pääoman painotteinen.

Kuntayhtymällä oli tarkastelujakson päättyessä vierasta pääomaa 1 574,2 milj. euroa, josta valtaosa oli jäsenkuntien perustamislainoja, 1 188,0 milj. euroa. Katsauskauden aikana nostettiin uutta pitkäaikais- ta lainaa 30,0 milj. euroa.

### Maksuvalmius

Maksuvalmius oli raportointikauden lopussa quick ratio -tunnusluvulla mitattuna tyydyttävä, current ratio -tunnusluvulla mitattuna heikko. Taseen toteumatietojen mukaan (30.4.2017) likvidit rahavarat olivat - 1,3 milj. euroa.

# Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy

Toimitusjohtaja	Riitta Konkola	Helsingin kaupungin omistusosuus: 42 %
Hallituksen puheenjohtaja	Henri Kuitunen	
Hallituksen jäsen	Elina Lehto-Häggroth	
Hallituksen jäsen	Martti Lipponen	
Hallituksen jäsen	Kalevi Ekman	
Hallituksen jäsen	Sampo Suihko	
Hallituksen jäsen	Tuula Saxholm	
Hallituksen jäsen	Ritva Viljanen	
Hallituksen jäsen	Jarno Varteva	
Hallituksen jäsen	Jemi Heinilä	
Tilintarkastaja	Leif-Erik Forsberg, JHT, KHT, KPMG Julkishallinnon palvelut Oy	

## Yhtiön toimiala

Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n toimialana on ylläpitää ammattikorkeakoulua ja harjoittaa ammattikorkeakoulun koulutusaloihin liittyvää koulutus- ja muuta toimintaa.

## Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat raportointikaudella

Metropolian uusi strategia ulottuu vuoteen 2020. Metropolian tahtotilana on olla osaamisen rohkea uudistaja ja tulevaisuuden aktiivinen rakentaja. Strategian mukaisesti Metropolia keskittyy laadukkaaseen oppimiseen ja työelämäyhteistyöhön. Toimintakulttuuria ja osaamista uudistetaan digitalisaation ja kehittyvien kampusten myötä. TKI- ja liiketoiminnassa haetaan kasvua erityisesti vaikuttavuudessa ja ulkoisessa rahoituksessa. Metropolian strategia toteutuu toimintasuunnitelmana, jonka osa-alueista vastaavat Metropolian johtoryhmän jäsenet:

### 1) Oppimistoiminta

Toimenpideohjelmassa keskitytään oppimistoiminnan laadun ja palautekulttuurin kehittämiseen sekä parempiin työelämäyhteyksiin. Metropolia on vuoden ensimmäisen kolmanneksen aikana edelleen lisännyt yhteistyötä strategisten liittoumikumppaniensa Haaga-Helian ja Laurean kanssa kehittämällä keskinäistä opiskelijaliikkuvuutta yksilöllisillä opintopoluilla, organisoimalla kansainvälisen kesäkoulun, joka sisältää nyt myös virtuaaliopintojaksotarjontaa, sekä parantamalla opiskelijoiden työelämäyhteyksiä ja yrittäjyysvalmiuksia. Yhteistyötä toisen asteen ammatillisten oppilaitosten kanssa toteutetaan metropolialueella. Metropolian ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun yhteisen kuntoutusalan koulutuksen osaamiskeskittämöverkosto on aloittanut toimintansa kick-off-kokouksella.

### 2) TKI-toiminta

Metropolian TKI-toiminnassa on kehitetty yleispätevää konseptia TKI-toimijoita yhteen saattavasta osaamiskeskittymämallista. Metropolian osaamiskeskittymistä Älykkäämmän liikkuvuuden osaamiskeskittymän toiminta on alkanut vahvasti ja LivingWell-osaamiskeskittymä on käynnistymässä kytkettynä Myllypuron tulevan kampuksen toimintamalleihin. Haaga-Helian ja Laurean kanssa on valmisteltu yhteistyössä hankehakemuksia sekä avoimen TKI-toiminnan periaatteita. Kansainvälisen UIREKA-konsortion



TKI-yhteistyö on käynnistynyt yhteyshenkilöiden ja yhteisten teemojen tunnistamisella. Raportointiajanjaksolla 43 hakemusta odottaa rahoituspäätöstä ja valmistelussa on noin 15 hakemusta, joista runsaat kymmenen tähtää kansainvälisiin Interreg- ja H2020-hakuihin.

### 3) Liiketoiminta: Metropolian täydennyskoulutus ja yrityspalvelut

Metropolian liiketoiminnan alkuvaiheen kehittämisessä on keskitytty myymään katteelliseksi liiketoiminnaksi kutsuttuja tuotteita ja palveluja, kuten täydennyskoulutuksia, testauspalveluja, asiantuntijoiden konsultaatiopalveluja ja tilavuokrausta. Vuoden 2017 aikana liiketoimintaa on tarkoitus kehittää ja laajentaa yhä enemmän myös opetus- ja muun toiminnan yhteydessä syntyvien tuotteiden ja palveluiden kaupallistamiseen.

Työvoimakoulutusta koskevan lainsäädännön väliaikainen muutos mahdollistaa korkeakoulutetuille suunnattavia koulutuksia, joiden käynnistämistä on aktiivisesti valmisteltu Metropoliasa. Metropolian, Haaga-Helian ja Laurean perustama EduExcellence-koulutusvientiyhtiö käynnisti toimintansa maaliskuussa 2017 hallitustyöskentelyllä.

Vuonna 2017 katetta tavoittelevan liiketoiminnan tulotavoite on 4,5 milj. euroa. Huhtikuun loppuun mennessä tulotavoitteesta on saavutettu 1,1 milj. euroa, joka on 24 prosenttia koko tavoitteesta. Opetuksen yhteydessä myytävien tuotteiden ja palveluiden tulot olivat 0,2 milj. euroa. Yhteensä katteellisen ja katteettoman liiketoiminnan tulot olivat 1,4 milj. euroa.

Ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana toteutui 33 täydennyskoulutusta ja 89 yrityskoulutusta. Täydennyskoulutuksiin osallistui 448 henkilöä ja yrityskoulutuksiin 1 893 henkilöä. Asiakaskokemus on asiakaspalautteiden perusteella kehittynyt positiiviseen suuntaan. Asteikolla 1-5 arvioituna palveluita käyttäneet ovat kokeneet, että koulutukset ovat vastanneet odotuksia (ka 4,3). Asiakaspalautteissa suositteluindeksi Net Promoter Score oli noussut lukuun 52, kun vuoden 2016 keskiarvo oli 35.

### 4) Digitalisaatio

Metropolia jatkaa edelleen digitaalisten mahdollisuuksien hyödyntämistä prosesseissaan ja toiminnassaan. Vuoden 2017 alussa Metropoliasa aloitti digipäällikkö, joka johtaa opetuksen kehittämistä digipedagogiikan keinoin ja luotsaa vastaperustettua digimentoreiden verkostoa. Virtuaalikampuksen kehittämistä on jatkettu, ja yhteistyö Haaga-Helian ja Laurean kanssa on aloitettu digikampuksen määrittelyn osalta.

### 5) Toimintakulttuurin uudistaminen

Toimintakulttuurin uudistamisen toimeenpano on edennyt suunnitellusti vuoden alussa aloittaneen kehityspäällikön johdolla. Uusien toimintatapoja laaditaan Arabian kampukselle, jonne kulttuurialan opetus keskittyy syksystä 2017 alkaen. Toimintatapojen yhdenmukaistamista on tehty mm. perehtymällä auditoinnista saatuihin kehitysehdotuksiin.

### 6) Kampukset

Metropolian tilastrategian mukaan toiminta keskitetään vuosien 2017–2019 aikana neljälle kampukselle: Arabiaan ja Myllypuroon Helsingissä, Leppävaaraan Espoossa ja Myyrmäkeen Vantaalla. Kokonaisuutena kampuusuunnitelmien toteuttaminen on edennyt aikataulussa.

Myllypuron kampuksen talonrakennustyöt etenevät hyvin ja sisustuksen konseptisuunnittelu on

valmistunut vuoden alussa. Vaiheistetun käyttöönoton väliaikaisjärjestelyitä on suunniteltu ja kiinteistöhuollon kilpailutuksen valmistelu on aloitettu.

Arabian kampuksella on käynnistetty korjaus- ja muutostyöt Arabiakeskuksesta vuokrattavissa tiloissa. Muuttoa Lummetieltä on valmisteltu yhdessä käyttäjien kanssa. Hämeentie 161 -kiinteistöön tulevien toimintojen sijoitussuunnitelmaa on tarkennettu ja sisäilmakorjaukset ovat alkaneet. Ruoholahdentorin toimipisteeseen Helsinkiin jää väliajaksi klassisen musiikin koulutusta.

Myyrmäen kampuksen laajennuksen runkotyöt ovat edenneet aikataulussa ja käyttäjien kanssa on valmisteltu vanhan rakennusosan muutosten toteuttamista kesällä 2017. Leppävaaran toimitilan sisäilmatutkimukset ovat valmistuneet ja tarvittavia korjaustoimenpiteitä suunnitellaan tulosten pohjalta. Tulevien kampuustoimintojen sijoittelusuunnitelmaa on lähdetty laatimaan ensimmäisenä oppimistoiminnan osalta.

Metropolia koordinoi opetus- ja kulttuuriministeriön vuosina 2017–2019 rahoittamaa neljää kehityshanketta. Näihin kuuluvat ammattikorkeakoulujen opiskelijavalintojen kehittämishanke, Digisti yhdessä -hanke, jossa luodaan ja kehitetään ammattikorkeakoulujen musiikin, tanssin ja esittävän taiteen digitaalisesti toteutettavia oppimiskokonaisuuksia, Bioanalytiikan digitaalinen verkkoportaaali -hanke sekä SOTKA-hanke, jossa kehitetään sosiaali- ja terveysalan satelliittikoulutusta alueelliseen työvoima- ja koulutus-tarpeeseen vastaavana ja yhteistyötä tiivistävänä konseptina. Hankkeita on käynnistetty alkuvuodesta 2017 aloituskokouksilla ja ohjausryhmien toiminnalla sekä verkkoportaalien työstämisellä. Metropolia on myös osatoteuttajana neljässä muussa opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa kehityshankkeessa.

Metropolia osallistui marraskuussa 2016 Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen kansainväliseen laatujärjestelmän auditointiin. Metropolia läpäisi auditoinnin ja sai 24.2.2017 laatuleiman, joka on voimassa kuusi vuotta myöntöpäivästä alkaen. Metropolian laatujärjestelmä täyttää korkeakoulujen laadunhallinnan kansalliset kriteerit ja vastaa siten myös eurooppalaisia korkeakoulujen laadunhallinnan periaatteita ja suosituksia.

Metropolia on perustanut vuoden alussa Advisory Board -neuvonantajaryhmän. Siihen on koottu vaikutusvaltaisia henkilöitä mm. teollisuudesta, koulutusosalta ja järjestöistä keskustelemaan, sparraamaan ja antamaan ulkopuolista näkemystä tärkeistä asioista ja ilmiöistä. Advisory Boardin ensimmäinen koontuminen on toukokuussa 2017.

## Tuloskehitys

Metropolian liikevaihto ja muut toimintatuotot olivat yhteensä 31,2 milj. euroa (31,8 milj. euroa 1.1–30.4.2017). Liikevaihto ja muut tuotot vähenivät edellisestä vuodesta 2,0 prosenttia ja toteutuivat 0,8 prosenttia suurempina budjettiin verrattuna. Liikevaihdon taso on edelleen pienentynyt perusrahoituksen vähenemisen myötä.

Toimintakulut olivat yhteensä 31,5 milj. euroa, ja olivat edellisen vuoden vastaavaa ajankohtaa 2,0 prosenttia pienemmät. Ne toteutuivat budjetoitua 1,0 prosenttia suurempina.

Metropolian tulos 30.4. oli -0,2 milj. euroa tappiollinen ja taloudellinen tilanne ja maksuvalmius olivat hyviä. Sijoitusten tuotot (korot ja arvonnmuutos) olivat 109 051 euroa. Metropolian budjetin toteutuminen suunniteltuna on haasteellinen. Ulkopuolisten tuottojen toteutuminen ennustetaan olevan suunniteltua pienempi n. -0,6 milj. euroa. Kuluissa on toteutunut ennakoimatonta kasvua 0,2 milj. euroa kopiostomaksussa. Sopeuttamisen toimenpiteet ovat kunkin yksikön vastuulla.

Metropolian budjetti vuonna 2017 toteutuu pitämällä tulojen ja kulujen määrä suunnitellun mukaisesti hallinnassa.

## Investoinnit

Suunnitelman mukaisesta investointibudjetista 8,7 milj. euroa on 30.4.2017 mennessä toteutunut 0,9 milj. euroa, jonka toteumaprosentti on 11. Investointien toteutus on edennyt suunnitellusti, kilpailutuksia on käynnissä, joten toteutus painottuu seuraaville vuosikolmanneksille.

## Rahoitus ja vastuusitoumukset

Metropolian taloudellinen tilanne ja maksuvalmius olivat hyviä tappiollisesta tuloksesta huolimatta.

## Henkilöstö

Henkilöstökulut 20,6 milj. euroa toteutuivat -0,1 prosenttia budjetoitua pienempinä ja vähenivät edellisestä vuodesta -5,4 prosenttia. Henkilöstökulut olivat 65,9 prosenttia liikevaihdosta.

Päätoimisen henkilöstön määrä oli 1 003 (tilanne 30.4.). Edellisen vuoden henkilöstöraportin tilastointipäivänä 31.12.2016 henkilöstömäärä oli 1 019, johon verrattuna vähennystä 30.4.2017 on 16. Rekrytoinnissa noudatetaan maltillisuutta ja kaikkeen rekrytointiin tarvitaan toimitusjohtajan lupa.

## Toiminnan riskit ja tulevaisuuden näkymät

Ammattikorkeakoulujen perusrahoituksen voimakkaat leikkaukset muodostavat suurimman toiminnallisen ja taloudellisen riskin Metropolian toiminnalle. Hallitusohjelmaan ja valtiontalouden kehyspäätöksiin sisältyvä menosäästö ammattikorkeakoulujen valtionrahoituksessa merkitsee Metropolialle arviolta yhteensä 4,2 milj. euron perusrahoituksen pienennystä vielä v. 2017–2018.

Vuoden 2017 alussa uudistunut rahoitusjärjestelmä sisältää varsinaista strategiarahoituksen osuutta 5 %. Nykyistä vastaava rahoitusosuus edellyttää onnistumista mm. strategisissa päätöksissä, toiminnan kehittämisessä ja rakenteiden uudistamisessa. Tutkintotavoitteiden mahdollinen pienentyminen ja sitä kautta tutkintoleikkurin rahoitusta leikkaava merkitys on yksi riskitekijä.

Metropolia on luovutus sopimusten perusteella sitoutunut ulkopuolisten toimijoiden kanssa pitkäaikaisiin vuokrasopimuksiin, jotka aiheuttavat riskitekijöitä rahoituksen ja toiminnan muutostilanteissa. Yhtiön hallituksen päätös ja yhtiökokouksen vahvistama neljälle kampusalueelle keskittymisestä on toiminnallisesti ja taloudellisesti myönteinen ratkaisu ja samalla riskejä vähentävä tekijä.

Riskienhallinnan keskeisinä tekijöinä ovat lisäksi kassavarojen hajauttamien, varovainen ja vastuullinen sijoittaminen sekä vastuu- ja vahinkovakuutukset.

Ammattikorkeakoulujen uudistettu asema ja organisointi korostavat korkeakoulujen strategisen johtamisen merkitystä ja mahdollisuuksia. Toimintaympäristön yhä nopeammat muutokset, toimintahorisontin ulottuminen pidemmälle tulevaisuuteen ja pitkän tähtäimen tavoitteiden asettaminen edellyttävät korkeakouluilta vahvaa strategista johtamista. Korkeakoulujen itsenäinen taloudellinen asema ja siihen liittyvä vastuu korostavat myös talousjohtamisen merkitystä.

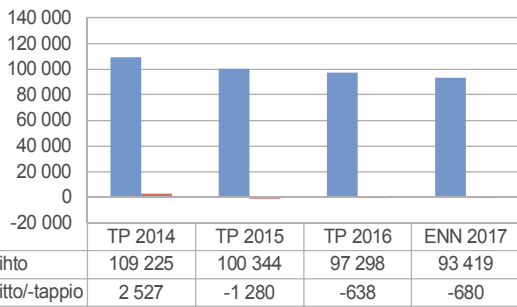
Tilanne edellyttää voimakkaita, strategisesti oikein kohdennettuja toimenpiteitä liikevaihdon kasvattamiseksi. Ulkopuolisen rahoituksen lisääminen on keskeinen tavoite. Tämä vaatii TKI-toiminnan, koulutuksen ja osaamisen myynnin sekä muun ammattikorkeakoulun liiketoiminnan esim. koulutusviennin kasvattamista.

<b>TULOSLASKELMA</b> (1 000 euroa)	<b>ENN</b> <b>2017</b>	<b>TA</b> <b>2017</b>	<b>EROTUS</b> <b>ENN-TA</b>	<b>TP</b> <b>2016</b>	<b>TOT</b> <b>30.4.2017</b>	<b>TOT</b> <b>30.4.2016</b>
Liikevaihto	93 419	94 229	-810	97 298	31 054	31 648
Muut tuotot	530	300	230	550	142	178
Palveluostot	-1 700	-1 700	0	-1 765	-495	-414
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 700	-1 700	0	-1 849	-688	-602
Henkilöstökulut	-63 402	-63 624	222	-66 975	-20 561	-21 741
Poistot ja arvonalentumiset	-4 500	-4 500	0	-4 289	-1 464	-1 395
Muut kulut	-23 327	-23 167	-160	-23 608	-8 296	-8 015
<b>Liikevoitto/-tappio</b>	<b>-680</b>	<b>-162</b>	<b>-518</b>	<b>-638</b>	<b>-309</b>	<b>-341</b>
Rahoitustuotot	700	400	300	998	109	1
Rahoituskulut	-20	0	-20	-29	-19	0
<b>Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja</b>	<b>0</b>	<b>238</b>	<b>-238</b>	<b>332</b>	<b>-219</b>	<b>-340</b>
Poistoeron muutos	0	0	0	0	0	0
Varausten muutos	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Verot	0	0	0	0	0	0
<b>Tilikauden voitto/tappio</b>	<b>0</b>	<b>238</b>	<b>-238</b>	<b>332</b>	<b>-219</b>	<b>-340</b>

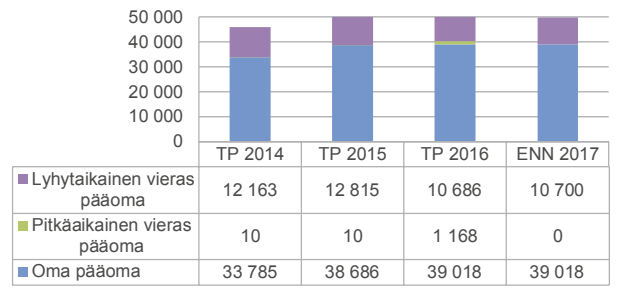
<b>RAHOITUSLASKELMA</b> (1 000 euroa)	<b>ENN</b> <b>2017</b>	<b>TP</b> <b>2016</b>
Liikevoitto	-680	-638
Poistot	4 500	4 289
Rahoitustuotot ja -kulut	680	970
Verot	0	0
Muut oikaisut	500	486
Investoinnit	-8 667	-5 446
<b>Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta</b>	<b>-3 667</b>	<b>-339</b>
Lainakannan muutokset	0	0
Oman pääoman muutokset	0	100
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0
<b>Rahoitustoiminnan nettokassavirta</b>	<b>0</b>	<b>100</b>
<b>Kassavarojen muutos</b>		
Kassavarat 1.1	19 908	20 148
Kassavarat 31.12.	16 241	19 908

TASE (1 000 euroa)	ENN 2017	TP 2016		ENN 2017	TP 2016
<b>Vastaavaa</b>			<b>Vastattavaa</b>		
Aineettomat hyödykkeet	4 100	4 044	Osakepääoma	4 500	4 500
Aineelliset hyödykkeet	10 008	9 353	Arvonkorotusrahasto	0	0
Sijoitukset	110	110	Muut omat rahastot	4 582	4 582
<b>Pysyvät vastaavat yhteensä</b>	<b>14 218</b>	<b>13 507</b>	Ed. tilikausien voitto/tappio	29 936	29 604
Vaihto-omaisuus	0	0	Tilikauden voitto/tappio	0	332
Saamiset	4 000	4 367	<b>Oma pääoma yhteensä</b>	<b>39 018</b>	<b>39 018</b>
Rahoitusarvopaperit	27 500	27 401	Poistoero	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	4 000	5 598	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
<b>Vaihtuvat vastaavat yhteensä</b>	<b>35 500</b>	<b>37 366</b>	Pakolliset varaukset	0	0
			Pitkäaikainen vieras pääoma	0	1 168
			Lyhytaikainen vieras pääoma	10 700	10 686
			<b>Vieras pääoma yhteensä</b>	<b>10 700</b>	<b>11 855</b>
<b>Vastaavaa yhteensä</b>	<b>49 718</b>	<b>50 873</b>	<b>Vastattavaa yhteensä</b>	<b>49 718</b>	<b>50 873</b>

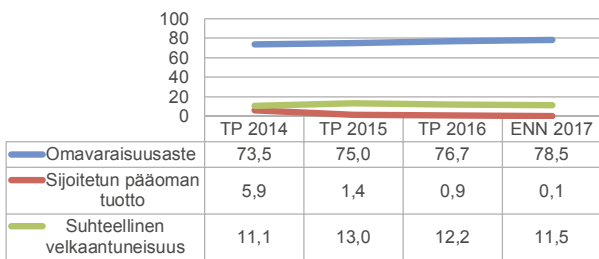
Liikevaihdon ja liikevoiton kehitys (1 000 euroa)



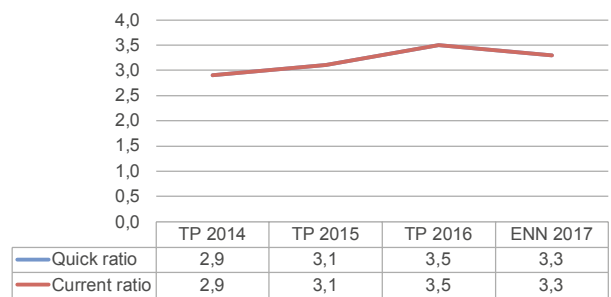
Pääomarakenteen kehitys (1 000 euroa)



Kannattavuuden ja vakavaraisuuden tunnuslukujen kehitys



Maksuvalmiuden tunnuslukujen kehitys



**TOIMINNAN VOLYYMI JA KANNATTAVUUS**

		ENN 2017	TP 2016
Liikevaihdon muutos	%	-4,0	-3,0
Henkilöstökulut liikevaihdosta	%	67,5	68,4
Investoinnit	1 000 €	8 667	5 446
Liikevoitto	%	-0,7	-0,7
Tilikauden tulos	%	0,0	0,3
Nettotulos	%	0,0	0,3
Oman pääoman tuotto	%	0,1	0,9
Sijoitetun pääoman tuotto	%	0,1	0,9

**VAKAVARAISUUS**

		ENN 2017	TP 2015
Omavaraisuus	%	78,5	76,7
Suhteellinen velkaantuneisuus	%	11,5	12,2

**MAKSUVALMIUS**

		ENN 2017	TP 2015
Current ratio		3,3	3,5
Quick ratio		3,3	3,5



## Analyysi tunnusluvuista ja ennusteesta

### Liikevaihto ja kannattavuus

Liikevaihtoa ennustetaan kertyvän tilikauden aikana 93,4 milj. euroa, mikä on 4,0 % vähemmän kuin vuonna 2016. Liikevaihdon lasku johtuu pääosin perusrahoituksen vähenemisestä.

Kokonaiskulujen ennustetaan laskevan 3,9 % vuodesta 2016 ollen 94,6 milj. euroa. Suurin yksittäinen kuluerä on henkilöstökulut, joiden ennustetaan olevan kuluvana vuonna 67,5 % liikevaihdosta (68,4 % vuonna 2016).

Tilikauden tuloksen ennustetaan olevan 0 euroa. Budjetissa on varauduttu 238 000 euron ylijäämään. Tilikauden tulos vuonna 2016 oli 332 131 euroa.

### Vakavaraisuus

Omavaraisuusasteen ennustetaan olevan kuluvan vuoden lopussa aikaisempien vuosien tapaan erinomainen, 78,5. Myös suhteellisen velkaantuneisuuden ennustetaan olevan vuonna 2017 hyvä ja pysyvän aikaisempien vuosien tasolla. Yhtiöllä ennustetaan olevan tappiopuskureita vuoden 2017 lopussa 39,0 milj. euroa. Liiketoiminnan volyyymiin nähden puskurit ovat 41,8 % liikevaihdosta.

### Maksuvalmius

Maksuvalmius quick ratio -tunnusluvulla mitattuna ennustetaan olevan hyvä. Likvidejä kassavaroja ennustetaan olevan vuoden 2017 lopussa 4,0 milj. euroa, mikä on 28,5 % vähemmän kuin viime vuonna. Tase-ennusteen mukaan Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:llä ei ole pitkäaikaista lainaa tilikauden lopussa. Lyhytaikaisia velkoja ennustetaan olevan vuoden 2017 lopussa 10,7 milj. euroa.

# Tunnuslukujen laskukaavat

## KANNATTAVUUDEN TUNNUSLUVUT

**Liikevoitto (%):**  $100 \times (\text{Liikevoitto} / \text{Kokonaistuotot})$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon varsinaisen liiketoiminnan tuotoista on jäljellä ennen rahoituseriä ja veroja.

Viitteelliset ohjearvot:

yli 10 %	Hyvä
5 % - 10 %	Tyydyttävä
alle 5 %	Heikko

**Nettotulos (%):**  $100 \times (\text{Nettotulos}^* / \text{Kokonaistuotot})$   
 \*) Nettotulos = Tulos - Satunnaiset tuotot ja kulut

Tunnusluku kertoo kuinka paljon varsinaisen liiketoiminnan tuotoista jää jäljelle ennen satunnaisia tuottoja ja kuluja. Nettotuloksen tulee olla positiivinen, jotta toimintaa voidaan pitää kannattavana.

**ROE, Oman pääoman tuotto (%):**  $100 \times (\text{Nettotulos} / \text{Oikaistu oma pääoma})$

ROE mittaa yrityksen kykyä huolehtia omistajien yritykseen sijoittamista pääomista. Tunnusluku kertoo kuinka paljon omalle pääomalle on kertynyt tuottoa tilikauden aikana. Oman pääoman tuottotaso määräytyy omistajien asettamien tuottovaatimusten mukaan, johon oleellisesti vaikuttaa sijoitukseen liittyvä riski.

**ROI, Sijoitetun pääoman tuotto (%):**  $(\text{Nettotulos} + \text{rah.kulut} + \text{verot}) / \text{Sijoitettu pääoma}^*$   
 \*) Sijoitettu pääoma = Oikaistu oma pääoma + sijoitettu vieras pääoma

ROI mittaa yrityksen suhteellista kannattavuutta eli sitä tuottoa, joka on saatu yritykseen sijoitetulle tai muuta tuottoa vaativalle pääomalle. Tunnusluku kertoo mitä resursseja on tarvittu (eli yrityksen sitomaa pääomaa) tuloksen saamiseksi. Sijoitetun pääoman tuottovaatimus on yleensä alhaisempi kuin oman pääoman tuottovaatimus.

Viitteelliset ohjearvot:

yli 15 %	Erinomainen
10 % - 15 %	Hyvä
6 % - 10 %	Tyydyttävä
3 % - 6 %	Välttävä
alle 3 %	Heikko

**Toimintatuotot toimintakuluista (%):**  $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Tunnusluku kuvaa maksurahoituksen osuutta toimintamenoista.

**Vuosikate poistoista (%):**  $100 \times \text{Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää päteväenä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan tai kuntayhtymän keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

## VAKAVARAISUUDEN TUNNUSLUVUT

**Omavaraisuus (%):**  $100 \times (\text{Oikaistu oma pääoma} / (\text{Taseen loppusumma} - \text{Saadut ennakot}))$

Omavaraisuusaste mittaa yrityksen vakavaraisuutta, tappionsietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Luku kertoo kuinka suuri osuus yrityksen varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla.

Viitteelliset ohjearvot:

yli 40%	Hyvä
20% - 40%	Tyydyttävä
alle 20%	Heikko

**Suhteellinen velkaantuneisuus (%):**  $100 \times [(\text{Oikaistun taseen velat} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Liikevaihto}]$

Suhteellinen velkaantuneisuus mittaa yrityksen velkojen suhdetta toiminnan laajuuteen. Korkea suhteellinen velkaantuneisuus edellyttää yritykseltä hyvää ja vakaata käyttökatetta ja liiketulosta, jotta lainojen hoidosta selvittää.

Viitteelliset ohjearvot:

alle 40 %	Hyvä
40 % - 80 %	Tyydyttävä
yli 80 %	Heikko

**Investointien tulorahoitus (%):**  $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

**MAKSUVALMIUDEN TUNNUSLUVUT**

**Quick ratio (luku):**  $\text{Rahoitusomaisuus} / (\text{Lyhytaikaiset velat} - \text{Saadut lyhytaikaiset ennakot})$

Quick ratio mittaa yrityksen mahdollisuutta selviytyä lyhytaikaisista veloistaan nopeasti rahaksi muutettavilla omaisuuserillään (rahoitusomaisuus). Tunnusluku mittaa yrityksen kassavalmiutta ja rahoituspuskurien tilaa. Mikäli yrityksen tulo-rahoitus on runsas, tulee se toimeen myös pienemmällä rahoituspuskurilla.

Viitteelliset ohjearvot:	yli 1	Hyvä
	0,5 - 1	Tyydyttävä
	alle 0,5	Heikko

**Current ratio (luku):**  $(\text{Rahoitusomaisuus} + \text{Vaihto-omaisuus}) / \text{Lyhytaikaiset velat}$

Current ratio tarkasteluperspektiivi on hieman pitempi kuin quick ratioissa, mutta siinä mitataan myös yrityksen kykyä selviytyä lyhytaikaisista veloistaan. Siinä nopeasti rahaksi muutettaviin eriin luetaan mukaan myös yrityksen vaihto-omaisuus.

Viitteelliset ohjearvot:	yli 2	Hyvä
	1 - 2	Tyydyttävä
	alle 1	Heikko

**Kassan riittävyys (pv):**  $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä.



1.6.2017

**Yhteisön nimi:** HUS-kuntayhtymä  
**Ajalta:** 1.1.2017 – 30.4.2017  
**Laatija / pvä:** Mäkitalo Merja 24.5.2017

### Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat raportointikaudella

#### Merkittävimmät toiminnalliset muutokset (euromääräiset vaikutukset on ilmoitettu 1-4/2017 ajanjaksolta)

Kilpailukykysovimuksen vaikutus henkilöstökuluihin - muutos vuodesta 2016, 6,5 milj. euroa

#### Jäsenkuntien maksuosuuslaskutukseen sisältyvät työnjaolliset muutokset

- Havukosken psykiatrisen osaston sulku ja toiminnan siirto Vantaan kaupungille Hyksin Psykiatrian tulosityksiköstä (-0,1 milj. euroa)
- Helsingin kaupungin foniatrian toiminnan siirto Hyks-sairaanhoidoalueelle (0,1 milj. euroa)
- Hyvinkään sairaanhoidoalueen kuntien päihdepsykiatrian toiminnan siirto Hyvinkään sairaanhoidoalueelle (0,03 milj. euroa)
- Psykiatristen potilaiden hoidon laajentaminen Hyvinkään sairaanhoidoalueelle moniammatillisessa yhteistyössä Hyvinkään kaupungin kanssa 1.5. alkaen (talousarviomuutos 6/2017, vuositason vaikutus 0,8 milj. euroa)

Sairaanhoidoalueiden muihin palvelutuloihin sisältyvät työnjaolliset muutokset;

- Hammaslääketieteen kliinisen perusopetuksen käytännön harjoittelun toteuttaminen Helsingin sotevirastolta HUS:lle 1.1.2017 alkaen (1,7 milj. euroa)
- Porvoon sairaalan vaikeahoitoisten lasten ympärivuorokautinen kotisairaanhoido (0,2 milj. euroa)
- Helsingin kaupungin kiireetön sairaankuljetus Hyks Akuutti tulosityksikköön, (0,3 milj. euroa)
- Terveyskeskuseurantaosaston toiminnan siirto Lohjan sairaalalta Lohjan kaupungille (-0,4 milj. euroa)
- Carean kuvantamis- ja laboratoripalvelut (9,3 milj. euroa)

Tukipalveluyksiköiden toimintatuottoihin sisältyviä uusia tukipalveluita jäsenkunnille ja HYKS erva-alueelle (nettona lisäys vuodesta 2016 on yhteensä 2,3 milj. euroa)

- Espoon sairaalan tukipalvelut
- Kirkkonummen ja Mäntsälän lääkehuolto- ja tukipalvelut
- Helsingin Haartmannin sairaalan potilasruokapalvelut (1/2017-)
- Kirkkonummen hankinta- ja logistiikkapalvelut (9/2016-)
- Carean (10/2016-) hankinta- ja logistiikkapalvelut
- Apotti Oy:ltä veloitettava asiantuntijatyö

Talousarvioon sisällyttämättömät muutokset, hyväksytetään valtuustossa 6/2017 (kustannusvaikutus ilmoitettu vuodelle 2017)

- Psykiatristen potilaiden hoidon laajentaminen Hyvinkään sairaanhoidoalueelle moniammatillisessa yhteistyössä Hyvinkään kaupungin kanssa 1.5.2017 alkaen (0,8 milj. euroa)
- Lohjan sairaalan ensihoidon palvelutuottajan vaihtuminen aiemman palvelutuottajan konkurssin vuoksi (vuositason vaikutus 0,3 milj. euroa)
- Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysviraston laitoshuollon siirtäminen Helsingin kaupungilta HUS-Desiko liikelaitokseen 1.6.2017 alkaen (14,7 milj. euroa)
- Helsingin kaupungin ja Kirkkonummen kunnan tekstinkäsittelypalvelujen siirto HUS-Servis liikelaitokseen 1.4.2017 alkaen (1,3 milj. euroa)
- Nurmijärven kunnan perusterveydenhuolto HUS-Apteekin asiakkaaksi 1.4.2017 alkaen (0,3 milj. euroa)
- Kirkkonummen kunnan osastofarmasiapalvelu HUS-Apteekin toiminnaksi 1.4.2017 alkaen (70 000 euroa)

HUS:n sisäisistä sairaaloiden välisistä vuoden vaihteessa toteutetuista työnjaollisista muutoksista merkittävin oli



1.6.2017

Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueen aikuis- ja nuorisopsykiatrian toiminnan hallinnollinen siirto osaksi HYKS psykiatrian tulosyksikön toimintaa. Porvoon sairaalan synnytystoiminta siirtyi HYKS Naistentautien tulosyksikköön ja osittain Hyvinkään sairaalaan. Lisäksi Porvoon sairaalasta siirrettiin ympärivuorokautinen lasten vuodeosaston toiminta HYKS Lasten ja nuorten sairauksien tulosyksikköön.

Lisäksi HUS:n sisällä toteutetaan seuraavat organisatoriset muutokset:

- Porvoon, Lohjan ja Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueiden psykiatristen ja lasten neurologisten palveluiden liittäminen Hyks Lasten ja nuorten sairauksien tulosyksikköön 1.9.2017 alkaen
- Raviolin ravitsemusterapeuttien siirto Hyks Sisätautien ja kuntoutuksen tulosyksikköön 1.9.2017 alkaen
- Hyks Vatsakeskus tulosyksikön osastosihteerien siirto HUS-Servisiin
- HUS-Servis, Ravioli ja HUS-Desiko liikelaitosten yhdistäminen HUS-Tukipalvelut tulosalueeksi sekä HUS-Apteekki ja HUS-Logistiikka liikelaitosten muutos tulosalueiksi 1.9.2017 alkaen.

### Keskeisimmät tunnusluvut sairaanhoidollisen palvelutuotannon osalta

Sairaanhoidollinen palvelutuotanto	Tot. 1-4 / 2017	TA 1-4 / 2017	Tot. 1-4 / 2016	Poikkeama-% Tot. / TA	Muutos-% Tot. / Edv.
<b>Palvelutuotanto</b>					
- Laskutusosuudella painotettu volyymimuutos				4,7%	3,9%
- Psykiatrian hoitopäivät, lkm 1)	53 680		56 026		-4,2%
- NordDRG-tuotteet, lkm	234 511	226 415	226 626	3,6%	3,5%
DRG-ryhmät	53 653	51 688	52 311	3,8%	2,6%
DRG-O-ryhmät	45 932	45 071	44 841	1,9%	2,4%
Tähystykset	11 326	10 673	10 502	6,1%	7,8%
Pientoimenpiteet	35 573	34 485	35 215	3,2%	1,0%
900-ryhmä	87 990	84 466	83 720	4,2%	5,1%
Kustannusperusteinen jakso	37	32	37	15,2%	0,0%
- Käyntituotteet, lkm, somatiikka	470 289		447 554		5,1%
- Käyntituotteet, lkm, psykiatria	185 514		169 319		9,6%
- Tk-päivystyskäynnit, lkm	48 228	55 193	48 109	-12,6%	0,2%
- Laskutettavat siirtoviivehoitopäivät, lkm	233		206		13,1%
- Käyntisuoritteet, lkm	895 992		845 754		5,9%
Päivystyskäynnit (sis. myös DRG-laskutetut)	78 851		78 497		0,5%
Ensikäynnit, lkm	93 652		87 088		7,5%
- Hoitopäivävalisuoritteet, lkm	262 640		266 359		-1,4%
- Leikkaukset, lkm	31 496		30 273		4,0%
Päiväkirurgiset, lkm	13 118		12 157		7,9%
- Synnytykset, lkm 30.4.2017	5 246		5 709		-8,1%
- Hoidetut eri erikoissairanhoidon potilaat	306 426		293 396		4,4%
- Hoidetut eri tk-päivystyspotilaat	39 397		39 972		-1,4%
- Erikoisalahoitajakson hoitoaika (ka.)					
Somatiikka, vrk	3,6		3,7		-1,4%
Psykiatria, vrk	14,0		15,7		-11,1%

<b>Hoidon saatavuus ja hoitoonpääsy</b>					
- Läheteiden määrä (elektiiviset)	104 493		97 466		7,2%
- Läheteiden käsittelyaika > 21 vrk, lkm	1 275		906		40,7%
> 21 vrk, lkm 31.12.2016	2 588				
- Hoitoonpääsyä osastolle odottavat potilaat 2)					
> 6 kk	157		431		-63,6%
kaikki	15 093		17 168		-12,1%
> 6 kk 31.12.2016	899				
- Polikliiniseen hoitoon odottavat potilaat 2)					
> 3 kk	1 218		1 765		-31,0%
kaikki	26 383		26 200		0,7%
> 3 kk 31.12.2016	2 102				
<b>Tuottavuus</b>					
- Somaattinen palvelutuotanto					
DRG-pistekertymä (pistettä)	710 964		678 688		4,8%
Henkilötöyön tuottavuus DRG-pisteet/hvt 3)	203,5		195,7		4,0%
DRG-pisteen kustannus euroa/DRG-piste 4)	774,7		792,5		-2,2%
- Psykiatria					
Toteutuneet kokonaiskustannukset (euroa) / hoidetut potilaat	2 405		2 681		-10,3%

1) Ei sisällä asumispalvelupäiviä. Huom! Tammiukuun 2016 ja 2017 luvut eivät vertailukelpoisia.

2) Hoitotakuun piiriin kuuluvat

3) DRG pisteet/hvt. + = paraneva tuottavuus ja - = heikkenevä tuottavuus

4) Euroa/ DRG-piste (defatoimaton): - = paraneva tuottavuus ja + = heikkenevä tuottavuus



1.6.2017

## Palveluiden kysyntä

Erikoissairaanhoidossa hoidettiin 306 426 potilasta tammi-huhtikuussa. Määrä kasvoi 4,4 % edellisestä vuodesta. Tästä jäsenkuntien potilaita oli yhteensä 289 943. Huhtikuun lopussa HUS:ssa oli hoidossa 15 jäsenkunnan potilasta, joiden hoidon tähänastiset kustannukset ylittävät 100 000 euroa (kaksi yli 400 000 euroa). Huhtikuun lopussa HUS:ssa oli vastaavasti hoidossa kuusi ulkokuntien potilasta, joiden hoidon tähänastiset kustannukset ylittävät 100 000 euroa (kolme yli 200 000 euroa).

Tammi-huhtikuussa elektiivisten läheteiden määrä kasvoi 7,2 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden, päivystyskäyntien määrä kasvoi 0,5 %. Vuoden 2017 tammi-huhtikuussa oli saman verran arkipäiviä kuin viime vuoden vastaavana aikana. Elektiivisten läheteiden lukumäärän kasvuun vaikutti erityisesti hammaslääketieteen perusopetuksen kliinisen koulutuksen siirtyminen Helsingin kaupungilta HUS Pää- ja kaulakeskukselle vuoden 2017 alusta. Kliiniseen hammaslääketieteelle saapui tammi-huhtikuussa 2017 2 609 lähetettä (vuonna 2016 0 lähetettä). Ilman kliinisen hammaslääketieteen läheteitä läheteiden lukumäärä tammikuussa kasvoi 4,5 % arkipäiväkorjauksen jälkeen. Läheteiden lukumäärä kasvoi myös psykiatrialla, jossa läheteiden lukumäärä tammi-huhtikuussa kasvoi 24,8 % arkipäiväkorjauksen jälkeen edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna. Psykiatrian läheteet ovat kuitenkin olleet suurin piirtein samalla tasolla syyskuusta 2016 lähtien. Elektiivisellä läheteellä tammi-huhtikuussa saapuneista potilaista 61,5 % saapui terveyskeskuksen, 30,1 % yksityislääkärin lähettämänä ja muista sairaaloista tulleilla läheteillä 8,4 %. Osuudet ovat pysyneet samalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna.

Potilaan vapaaseen valintaan perustuen HUS:iin saapui tammi-huhtikuussa yhteensä 760 lähetettä. Erikoisaloista eniten näitä läheteitä saapui psykiatriaan (264 kpl), kirurgiaan (111 kpl) ja silmätaudeille (119 kpl).

Läheteistä saatiin käsiteltyä tammi-huhtikuussa hoitotakuun puitteissa 98,8 %. Sairaanhoidoalueista paras tilanne elektiivisten läheteiden käsittelyssä (ilman asiantuntijakonsultaatioita) oli Länsi-Uudellamaalla ja Lohjalla, joissa 99,7 % läheteistä saatiin käsiteltyä 21 päivän määräajan puitteissa. Heikoin tilanne oli HYKS sairaanhoidoalueella, jossa tammi-huhtikuun aikana 98,5 % läheteistä saatiin käsiteltyä hoitotakuun aikarajoissa.

Hoitotakuurajan ylittäneitä potilaita oli osastojonossa huhtikuun lopussa 157. Näistä kirurgiaan odotti 71 potilasta ja silmätaudeille 24 potilasta. Naistentaukoihin odotti 21 ja korva-nenä- ja kurkkutaukoihin odotti 9 potilasta. Muille erikoisaloille odotti yhteensä 11 potilasta. Kirurgiassa merkittävin jono oli verisuonikirurgiaan 27 potilasta ja plastiikkakirurgiaan, 24 potilasta. Hoitotakuussa pysyminen on lähinnä Hyks-sairaanhoidoalueen ongelma. Lohjalla ja Hyvinkäällä oli molemmissa odottanut yksi potilas yli 6 kk hoitotakuun ylitystä. Länsi-Uudellamaalla ja Porvoossa ei ollut yhtään yli 6 kk odottanutta osastojonossa.

Osastohoitoon odottaneiden määrä väheni 12,1 % verrattuna viime vuoden vastaavan ajankohdan tilanteeseen ja yli 6 kk odottaneiden määrä väheni 63,6 % vuoden 2016 vastaavaan ajankohtaan verrattuna (4/2016: 431, 12/2016: 899).

Poliklinikkahoitoon odottaneiden määrä kasvoi 0,7 % verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohdan tilanteeseen, mutta yli 3 kk odottaneiden määrä kuitenkin väheni 31,0 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna (4/2016: 1 765, 12/2016: 2 102).

## Laskutus maksajittain

### Muut maksajat

Tammi-huhtikuussa sairaanhoidollisen palvelutuotannon muiden kuin jäsenkuntamaksajien laskutus alitti talousarvion 5,3 milj. eurolla (- 9,2 %). Edelliseen vuoteen verrattuna muiden maksajien laskutus väheni 5,1 %. Tammi-huhtikuussa toteutunut muiden maksajien laskutus oli 52,1 milj. euroa. Suurinta laskutuksen kasvu oli Satakunnan, Päijät-Hämeen ja Pirkanmaan sairaanhoitopiireissä. Kanta-Hämeen, Pohjois-Savon, Vaasan ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirien toteutunut laskutus on puolestaan merkittävästi laskenut edellisvuodesta.





1.6.2017

Jäsenkuntien maksuosuudet

Edelliseen vuoteen verrattuna jäsenkuntien maksuosuuslaskutus kasvoi tammi-huhtikuussa 5,1 %. Myös hoidettujen eri erikoissairaanhoidon potilaiden lukumäärä kasvoi tammi-huhtikuussa jäsenkuntien osalta 3,8 %. Jäsenkuntien maksuosuuslaskutus (ml. ostopalvelut) ylitti talousarvion 45,1 milj. eurolla (+ 8,8 %).

**VIRALLINEN RAPORTOINTI**

\*Luvut vuoden 2016 (6/2016: 54,6milj. euroa ja 12/2016: 82,2milj. euroa) ylijäämäpalautuksien jälkeen

\*\* 2016 toteuma ilman 6/2016 tehtyä vuodelle 2015 kuuluvaa palautusta 54,6 milj. euroa

Laskutus t€	Tot. 1-4 2017	TA 1-4 2017	Tot. 1-4 2016	Poikk.-% Tot. 1-4 2017/ TA 1-4 2017	Muutos-% Tot. 1-4 2017/ Tot. 1-4 2016	TA 2017	Ennuste 2017	Tot. 2016*	Tot. 2016** Proforma	Muutos-% TA 2017/ Tot. 2016 Proforma	Rullaava 12kk
<b>Hyks-sha:n kunnat</b>	<b>396 176</b>	<b>359 713</b>	<b>373 914</b>	<b>10,1 %</b>	<b>6,0 %</b>	<b>1 081 211</b>	<b>1 157 654</b>	<b>1 037 850</b>	<b>1 078 489</b>	<b>0,3 %</b>	<b>1 060 093</b>
H0049 Espoo	89 558	81 645	82 889	9,7 %	8,0 %	245 059	262 050	234 227	243 118	0,8 %	240 895
H0091 Helsinki	197 838	179 582	187 817	10,2 %	5,3 %	540 307	579 786	518 611	539 495	0,2 %	528 625
H0092 Vantaa	79 691	71 625	75 398	11,3 %	5,7 %	215 211	231 938	208 642	216 459	-0,6 %	212 926
H0235 Kauniainen	3 171	2 824	2 817	12,3 %	12,5 %	8 495	8 897	8 246	8 578	-1,0 %	8 599
H0245 Kerava	12 690	11 859	11 990	7,0 %	5,8 %	35 596	37 646	34 080	35 453	0,4 %	34 780
H0257 Kirkkonummi	13 228	12 176	13 003	8,6 %	1,7 %	36 543	37 339	34 044	35 386	3,3 %	34 268
<b>Länsi-Uudenmaan sha:n kunnat</b>	<b>18 948</b>	<b>18 539</b>	<b>17 982</b>	<b>2,2 %</b>	<b>5,4 %</b>	<b>54 174</b>	<b>54 649</b>	<b>52 919</b>	<b>54 440</b>	<b>-0,5 %</b>	<b>53 885</b>
H0078 Hanko	3 996	3 974	3 867	0,6 %	3,3 %	11 605	11 420	11 187	11 564	0,4 %	11 316
H0149 Inkoo	2 122	2 025	2 018	4,8 %	5,1 %	5 958	6 178	6 226	6 425	-7,3 %	6 330
H0710 Raasepori	12 830	12 539	12 097	2,3 %	6,1 %	36 611	37 052	35 506	36 451	0,4 %	36 239
<b>Lohjan sha:n kunnat</b>	<b>36 065</b>	<b>35 058</b>	<b>35 967</b>	<b>2,9 %</b>	<b>0,3 %</b>	<b>103 467</b>	<b>105 128</b>	<b>98 107</b>	<b>101 697</b>	<b>1,7 %</b>	<b>98 205</b>
H0224 Karkkila	3 788	3 519	3 582	7,6 %	5,7 %	10 402	10 242	9 750	10 117	2,8 %	9 955
H0444 Lohja	19 975	19 152	19 950	4,3 %	0,1 %	56 453	58 810	53 746	55 663	1,4 %	53 771
H0755 Siuntio	2 438	2 180	2 139	11,9 %	14,0 %	6 429	6 787	5 893	6 133	4,8 %	6 193
H0927 Vihti	9 864	10 206	10 296	-3,4 %	-4,2 %	30 183	29 289	28 717	29 783	1,3 %	28 285
<b>Hyvinkään sha:n kunnat</b>	<b>70 080</b>	<b>64 821</b>	<b>67 415</b>	<b>8,1 %</b>	<b>4,0 %</b>	<b>191 959</b>	<b>201 749</b>	<b>182 152</b>	<b>188 904</b>	<b>1,6 %</b>	<b>184 816</b>
H0106 Hyvinkää	18 805	17 086	17 560	10,1 %	7,1 %	50 559	54 148	47 121	48 878	3,4 %	48 366
H0186 Järvenpää	15 706	14 412	15 074	9,0 %	4,2 %	42 681	45 009	41 444	42 981	-0,7 %	42 076
H0505 Mäntsälä	7 781	6 918	7 040	12,5 %	10,5 %	20 497	21 982	19 931	20 635	-0,7 %	20 672
H0543 Nurmijärvi	14 493	13 886	14 611	4,4 %	-0,8 %	41 137	42 700	38 558	40 046	2,7 %	38 440
H0858 Tuusula	13 294	12 518	13 130	6,2 %	1,2 %	37 085	37 910	35 097	36 363	2,0 %	35 261
<b>Porvoon sha:n kunnat</b>	<b>35 322</b>	<b>33 393</b>	<b>34 395</b>	<b>5,8 %</b>	<b>2,7 %</b>	<b>101 125</b>	<b>103 656</b>	<b>95 906</b>	<b>98 052</b>	<b>3,1 %</b>	<b>96 833</b>
H0018 Askola	1 721	1 793	1 981	-4,0 %	-13,1 %	5 414	5 388	5 017	5 179	4,5 %	4 757
H0407 Lapinjärvi	1 206	1 021	1 110	18,1 %	8,7 %	3 096	3 227	2 993	3 078	0,6 %	3 089
H0434 Loviisa	5 022	5 135	4 956	-2,2 %	1,3 %	15 582	15 978	14 285	14 589	6,8 %	14 352
H0611 Pornainen	1 453	1 627	1 718	-10,6 %	-15,4 %	4 921	4 667	4 529	4 647	5,9 %	4 264
H0638 Porvoo	19 384	17 529	17 916	10,6 %	8,2 %	53 097	55 112	50 301	51 348	3,4 %	51 769
H0753 Sipoo	6 536	6 287	6 715	3,9 %	-2,7 %	19 014	19 284	18 782	19 210	-1,0 %	18 602
<b>Jäsenkunnat yhteensä</b>	<b>556 591</b>	<b>511 523</b>	<b>529 684</b>	<b>8,8 %</b>	<b>5,1 %</b>	<b>1 531 935</b>	<b>1 622 838</b>	<b>1 466 934</b>	<b>1 521 582</b>	<b>0,7 %</b>	<b>1 493 832</b>

HUS Total 22.5.2017

**Tuloskehitys**

Kumulatiivisesti jäsenkuntien maksuosuudet ylittivät tammi-huhtikuussa kuukausikohdennetun talousarvion 8,8 % (45,1 milj. euroa) (1-3/2017: + 7,2 %). Toteumassa on kuitenkin suuria kuntakohtaisia eroja, kuten aikaisempina-kin vuosina. Tammi-huhtikuussa 20 jäsenkunnan toteutunut laskutus ylitti kuukausikohdennetun talousarvion ja neljän kunnan laskutus vastaavasti alitti talousarvion. Talousarvioon verrattuna jäsenkuntien palveluiden määrällisen kysynnän vaikutus laskutuksen kasvuun oli + 4,7 % (määräero) ja käytettyjen palveluiden keskihinnan vaikutus oli 3,8 % (hintaero).

Muiden kuin jäsenkuntamaksajien laskutus (52,1 milj. euroa) toteutui tammi-huhtikuussa 5,3 milj. euroa (9,2 %) talousarviota pienempänä. Muiden sairaanhoitopiirien laskutus alitti talousarvion 1,8 milj. euroa (6,0 %) ja ERVA -alueen laskutus alitti talousarvion 1,5 milj. euroa (10,1 %). Muiden maksajien talousarvion toteutumisessa on jatkuvaa epävarmuutta, koska vaativien erityistason hoitojen laskutuksen suuruus yhteensä ja erityisesti kohdentuminen eri maksajille vaihtelee kuukausittain ja vuosittain.

Jäsenkuntien maksuosuus kasvoi viime vuoden tammi-huhtikuun toteumasta 5,1 % (26,9 milj. euroa). Verrattuna edelliseen vuoteen jäsenkuntien palveluiden määrällisen kysynnän vaikutus laskutuksen kasvuun oli 3,5 %, kun taas hintaeron vaikutus oli 1,6 %. Jäsenkuntien maksuosuuden suureen määrään vaikuttaa osaltaan jononpurku-toimenpiteet, joita HUS:ssa on tehty alkuvuodesta 2017. Hoitotakuun ylittäneiden odottajien lukumäärät on saatu laskemaan huolimatta kasvaneesta lähetemäärästä. Jäsenkuntien lähetteet kasvoivat viime vuoteen nähden 8,7 % ja jäsenkuntien potilaita hoidettiin tammi-huhtikuussa 3,8 % enemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan.





1.6.2017

Huhtikuussa sitovat nettokulut alittivat talousarvion 1,5 % eli 1,9 milj. euroa ja kasvoivat viime vuoden huhtikuun toteumaan verrattuna 1,3 % eli 1,6 milj. euroa. Tammi-huhtikuussa sitovat nettokulut ylittivät talousarvion 0,4 % (1,9 milj. euroa) ja kasvoivat viime vuoden toteumaan verrattuna 2,3 % (11,5 milj. euroa). Toteutunut kumulatiivinen talousarviolilytys johtuu ulkokuntatulojen talousarvioalituksesta (4,5 milj. euroa). Tammi-huhtikuussa toiminnan kulut (toimintakulut + poistot + rahoituskulut) alittivat talousarvion 0,1 % eli 0,9 milj. euroa ja vastaavasti toimintavolyymi ylitti 4,7 % talousarvion.

Tammi-huhtikuun toteutunut tilikauden tulos on 55,4 milj. euroa ylijäämäinen ja se ylittää 43,1 milj. euroa suunnitellun ja kasvoi 15,4 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna.

Kun huomioidaan kilpailukyky sopimuksen vaikutus, jäsenkunnilta ja Carealta HUS:lle siirtyneiden toimintojen kulut ja tukipalveluyksiköiden uudet jäsenkunta-asiakkuudet oli toimintakulujen vertailukelpoinen kasvu tammi-huhtikuussa viime vuoteen verrattuna 3,4 %. Toimintakulujen kokonaiskasvu viime vuodesta sisältäen em. toiminnot on 4,6 %.

#### Ennuste

Vuoden 2017 toiminnan ja talouden raportointiaikataulun mukaisesti kaikki HUS-kuntayhtymän yksiköt päivittivät toukokuun alkupuolella koko vuoden toiminnan ja talouden ennusteen. Ennustetta laadittaessa käytössä oli tammi-maaliskuun toteumatiedot ja osittain huhtikuun toteumatietoja. Ennuste on päivitetty kuukausikohtaisena kalenterivuoden jäljellä olevien kuukausien osalta. Yksiköiden johdon päivittämä vuosiennuste päättyi kuntayhtymätasolla sitovien nettokulujen osalta 1,7 % (26,5 milj. euron) ylitykseen ja 63,4 milj. euron ylijäämään.

Koska 1-4/2017 toteutuneen palvelukäytön mukainen jäsenkuntien maksuosuuslaskutus hinnastossa vahvistetuina hinnoin ylittää kuukausikohdennetun talousarvion kokonaistasolla 8,8 % (45,1 milj. euroa) ja vuosiennuste ylittää koko vuoden talousarvion 5,9 % (90,9 milj. euroa), esitetään hallitukselle ja edelleen kesäkuussa kokoontuvalle valtuustolle, että 50,0 milj. euroa 1-4/2017 toteutuneesta 55,4 milj. euron ylijäämästä palautetaan jäsenkunnille.

Mikäli valtuusto tekee päätöksen ylijäämän palauttamisesta kesken vuoden, jäsenkunnat voivat vähentää jäsenkuntapalautuksen elokuun 5. päivänä erääntyvistä ennakkomaksusta ja/tai tasauslaskutuksesta.

### **Investoinnit**

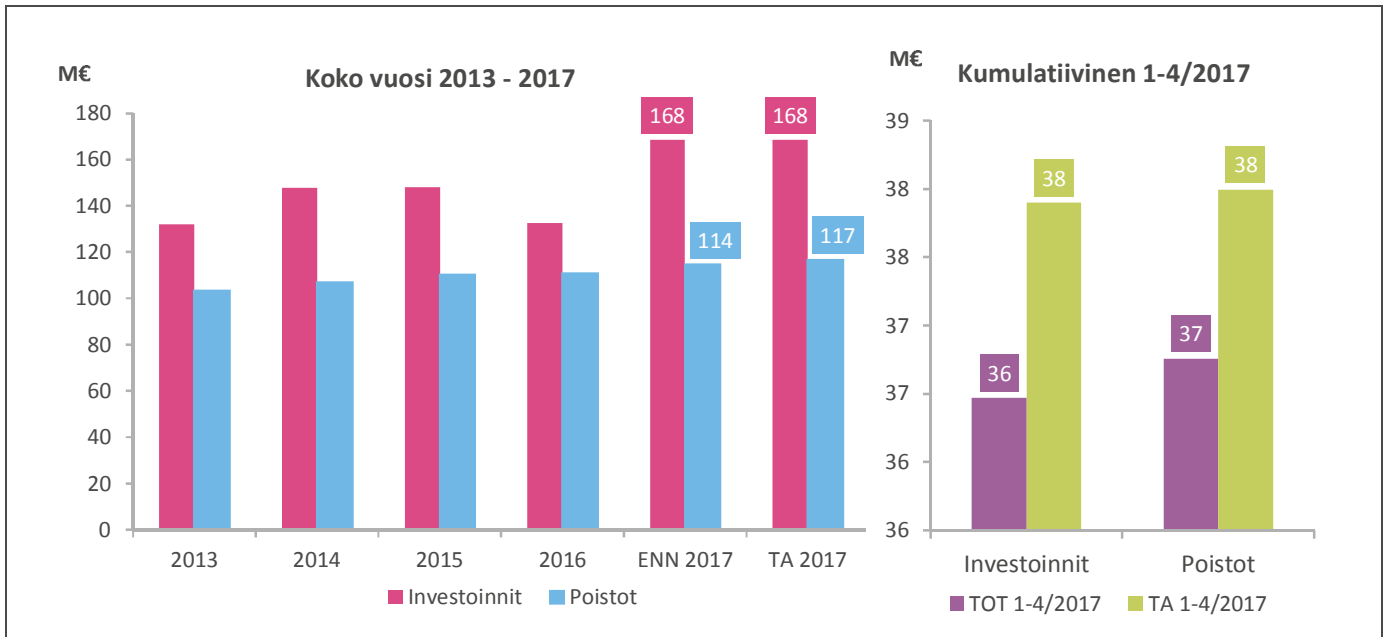
Hallitus on 24.4.2017 tarkistanut vuoden 2017 investointiohjelmaa tulosalueiden yksittäisten investointihankkeiden osalta. Valtuuston sitovuustasolla tarkastellen muutettu ohjelma vastaa joulukuussa 2016 hyväksytyyn talousarvion investointiosaa. Tehdyt muutokset koskivat investointien kokonaisvarauksen kohdentamista eri projekteille. Huhtikuun kirjanpitoon perustuen ennustetaan, että koko vuoden toteuma on talousarvion mukainen.

Sairaalarakennusten sisäympäristöongelmiin liittyen selvittelyn alla on useita toimintayksiköiden siirtoja muihin omiin rakennuksiin ja vuokraohteisiin. Näistä järjestelyistä arvioidaan aiheutuvan loppuvuodelle merkittäviäkin lisäinvestointitarpeita. Tämän vuoksi kesäkauden aikana koko investointiohjelma käydään jokaisen tulosalueen ja hankeryhmän osalta läpi ja arvioidaan tarve esittää elokuussa kokoontuvalle uudelle valtuustolle talousarvion investointiosan muutosta. Ensisijaisesti pyritään kuitenkin siihen, että uudet investointitarpeet rahoitetaan muita hankkeita siirtämällä tai hankintamenoissa syntyneillä säästöillä.

(1 000 euroa)	TA 2017	Tot 1-4/2017	TA 2017	Poikkeama
Rakennukset	87 800	23 030	19 760	3 270
Laitteet	40 110	7 389	9 027	-1 638
Osakkeet ja osuudet	1 800	0	405	-405
Muut pitkävaikutteiset menot	13 400	0	3 016	-3 016
Maa- ja vesialueet	0	0	0	0
Tietojärjestelmät	21 890	5 453	4 927	526
Tulosalueet	165 000	35 872	37 135	-1 263
Liikelaitokset	3 400	597	765	-168
<b>HUS Yhteensä</b>	<b>168 400</b>	<b>36 469</b>	<b>37 900</b>	<b>-1 431</b>



1.6.2017



## Rahoitus ja vastuusitoumukset

### Maksuvalmius

Kuntayhtymän rahavarat 30.4.2017 olivat 45,0 milj. euroa. Rahavarojen keskiporko oli huhtikuussa 0,00 % ja alkuvuonna 0,01 %. Rahatilien saldot sisälsivät kuntayhtymän konsernipankkitiliin kuuluvien konserniyhtiöiden varoja ja 7,0 milj. euroa ja kuntayhtymälle annettuja lahjoitusvaroja 5,7 milj. euroa. Kassan riittävydessä tavoitellaan vuoden lopussa 15 päivän tavoitetasoa.

### Ottolainat

Uutta pitkäaikaista lainaa suunnitellaan nostettavan enintään 70 milj. euroa vuonna 2017. Lainoja lyhennetään 12,2 milj. euroa. Vuoden lopussa kuntayhtymällä arvioidaan olevan pitkäaikaista lainaa 291,9 milj. euroa. Ottolainojen keskiporko oli kuukauden lopussa 0,24 %. Vaihtuvakorkoisten lainojen osuus HUS:n lainasalkusta oli 75 % ja niiden keskiporko oli 0,04 %. Kiinteäkorkoisten lainojen osuus oli 25 % ja niiden keskiporko oli 0,84 %. Kuntayhtymän omavaraisuusasteen tavoitearvo vuoden lopussa on vähintään 35 %.

### Antolainat

HUS-kuntayhtymän HUS-Kiinteistöt Oy:lle myöntämien antolainojen saldo 30.4.2017 oli 28,9 milj. euroa ja Uudenmaan Sairaalapesula Oy:n antolainojen saldo 4,1 milj. euroa. Hyksin kliniset palvelut Oy:llä oli pääomalainaa kuntayhtymältä 0,7 milj. euroa. Lainan mahdollisesta vaihtamisesta yhtiön uusiin osakkeisiin päätetään erikseen lainaehdoissa mainittuna vaihto-oikeusaikana.

## Henkilöstö

1.4.2017 HUS:ssa oli töissä 23 045 henkilöä ja 30.4.2017 yhteensä 23 347 henkilöä. Kuun alun (1.4) henkilöstömäärä kasvoi 600 henkilöllä ja kuun lopun (30.4.) henkilöstömäärä 780 henkilöllä edellisvuodesta. Vuodelle 2017 budjetoitu keskimääräinen henkilöstömäärä on 23 108, mikä tulee ylittymään.

	2017	2016	Muutos
Henkilöstömäärä 1.4.	23 045	22 445	600
Henkilöstölukumäärä 30.4.	23 347	22 567	780



1.6.2017

Henkilötyövuosia tehtiin tammi-huhtikuussa 6 448 ja niiden määrä on kasvanut 184 htv:lla edellisvuodesta. Careasta HUS:iin siirtyneiden diagnostisten palvelujen osuus ko. kasvusta on 67 henkilötyövuotta. Henkilötyövuosia on budjetoitu tälle vuodelle tehtäväksi 18 728, mikä tämän hetkisen tiedon pohjalta näyttäisi ylittyvän. Tammi-huhtikuussa 2017 oli poissaoloja yhteensä 18 henkilötyövuotta vähemmän kuin edellisenä vuonna. Pidettyjen vuosilomapäivien määrä väheni 23 henkilötyövuodella edellisvuoteen verrattuna. Sairauspoissaolojen määrä on lisääntynyt 7 henkilötyövuodella edellisvuodesta. Muiden poissaolojen lisääntymistä selittää mm. se, että henkilökuntaa on siirtynyt määräaikaisesti (saanut virkavapaan) Apotti Oy:n palvelukseen.

Palkat ja palkkiot ilman henkilöstökorvauksia ja sivukuluja	1 000 euroa	Muutos-%
<b>Huhtikuu 2016</b>	<b>305 779</b>	
Sopimuskorotusten kustannusvaikutukset	305	0,1 %
Työaikakorvausten muutos (maksetut + kk-jaksotetut)	-1 626	-0,5 %
Jaksotetun lomapalkkavarauksen muutos	846	0,3 %
Maksetut tulospalkkiot (maksetut netto + uudet varaukset)	910	0,3 %
Henkilöstömäärän ja henkilötyövuosien muu muutos sekä palkkaliukuma	3 138	1,0 %
Hoitotakuun lisätyö + lääkäreiden kliininen lisätyö	841	0,3 %
<b>Huhtikuu 2017</b>	<b>310 193</b>	<b>1,4 %</b>

Palkkoja ja palkkioita maksettiin tammikuussa yhteensä 310 193 000 euroa, mikä on 1,4 % enemmän kuin vuot- ta aiemmin. Kustannusten kasvua selittävät henkilöstömäärän muutokset mukaan lukien henkilöstösiirrot. Työ- aikakorvausten negatiivinen muutos selittyy sillä, että huhtikuussa 2017 työaikakorvaukset saatiin kirjanpitoon kokonaisuudessaan toteumapohjaisesti kun vuonna 2016 jouduttiin kirjanpidossa tekemään työaikajaksotuksia. Sopimuskorotusten (=vuoden 2016 korotusten "häntiä") kustannusvaikutus tammi-huhtikuun 2017 palkkoihin oli 0,1 %. Hoitotakuun lisätyön ja lääkäreiden kliinisen lisätyön kustannukset ovat helmi-huhtikuussa kasvaneet (tammikuussa euromuutos oli vielä miinusmerkinen) niin, että tammi-huhtikuussa oli yhteensä maksettu 841 000 euroa ko. korvauksia edellisvuotta enemmän.

Tulospalkkiot maksettiin 16.3.2017. Tulospalkkioiden (maksetut + uudet jaksotetut) muutos edellisvuoteen oli 910 000 euroa eli 0,3 %. Henkilöstön tulospalkkioita maksettiin vuodelta 2016 yhteensä (ilman sivukuluja) 4 093 000 euroa.

Henkilöstömäärän kasvu lisäsi henkilöstökustannuksia 3,1 milj. eurolla edellisvuoteen verrattuna. Tätä muutos- ten selittää osaltaan 1.1.2017 tapahtunut Carean diagnostisten toimintojen ja Helsingin hammaslääketieteen siirto HYKS:iin. Näiden kahden toiminnon siirtojen palkkakustannukset ilman sivukuluja, sisältäen myös työai- kakorvaukset, olivat tammi-huhtikuussa yhteensä 3,185 milj. euroa ja henkilötyövuosivaikutus 73 henkilötyö- vuotta.

Henkilötyövuoden hinta on tammi-helmikuussa ollut 2,8 % pienempi kuin edellisvuonna. Tähän vaikuttaa muun muassa palkallisten poissaolojen (mm. vuosilomat, sairauspoissaolot väheneminen) sekä edellisvuotta pienem- pi henkilöstösivukuluprosentti ja kiky-sopimukseen sisältynyt 30 % lomarahojen leikkaus vuosina 2017-2019 (vaikuttaa kirjanpidossa tässä vaiheessa vuotta ennen kaikkea lomarahajaksotukseen). Henkilöstösivukulupro- senttia ovat laskeneet valtakunnallinen kiky-sopimus sekä 1.1.2017 voimaan tullut eläkeuudistus.

Henkilötyövuodet	Ikm	Muutos-%
<b>Huhtikuu 2016</b>	<b>6 264</b>	
Henkilöstömäärän muutos (keskiarvo huhti 1. päivä)	157	2,5 %
Muutos pidetyissä vuosilomissa (vähemmän)	23	0,4 %
Muutos sairauspoissaoloissa (enemmän)	-7	-0,1 %
Muutos koulutuspoissaoloissa (vähemmän)	10	0,2 %
Muutos lakisääteisissä poissaoloissa (vähemmän)	17	0,3 %
Muutos muissa poissaoloissa (enemmän)	-25	-0,4 %
Muut säännöllisen työajan muutokset (karkauspäivä, keikkalaiset, osa-aikaisuudet)	23	0,4 %
Lisä- ja ylityöt sekä lääkäripäivystykset (muutos vuodesta 2016 vuoteen 2017)	-14	-0,2 %
<b>Huhtikuu 2017</b>	<b>6 448</b>	<b>2,9 %</b>



1.6.2017

## Toiminnan riskit ja tulevaisuuden näkymät

### ULKOISET TOIMINTAYMPÄRISTÖN RISKIT

Merkittävin hallitusohjelmaan sisältyvä rakenteellinen uudistus on maakuntauudistuksen ja sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistuksen muodostama kokonaisuus. Suomen hallitus on antanut 2.3.2017 eduskunnalle hallituksen esityksen maakuntalaista, laista sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä sekä niiden yhteisestä voimaanpanolaista. Lisäksi esityksessä on uudistusten edellyttämät muutokset muuhun lainsäädäntöön. Esityksen tarkoituksena on perustaa uudet maakunnat 1.7.2017 alkaen ja säätää niiden hallinnosta ja taloudesta. Lisäksi tarkoituksena on siirtää sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu kunnilta maakunnille 1.1.2019 alkaen.

Sote-voimaanpanolakiesityksen 19 §:ssä säädetään selvityksestä, joka tulee tehdä kuntayhtymiltä maakunnalle siirtyvästä omaisuudesta ja vastuista. Nykyisten kuntayhtymien on tehtävä 28.2.2018 mennessä yksityiskohtainen selvitys maakunnalle siirtyvästä omaisuudesta, maakunnan vastuulle siirtyvistä veloista ja muista sitoumuksista, vastuista ja sopimuksista, kuntayhtymän omaisuuden kirjanpidollisen arvostuksen perusteista sekä sellaisista olennaisista omaisuuserissä tapahtuneista muutoksista ja toiminnallisista sekä taloudellisista riskeistä, jotka eivät ilmene kuntayhtymän viimeisimmästä tilinpäätöksestä tai konsernitilinpäätöksestä.

Suomen hallitus on valmistellut ehdotuksen valinnanvapauslaiksi. Valinnanvapauslainsäädäntö on ollut lausuntokierroksella, joka päättyi 27.3.2017. Hallitus on antanut esityksen lainsäädännöstä eduskunnalle 9.5.2017. Valinnanvapauslain on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2019 alussa. Valinnanvapauslaki tulee kiristämään kilpailua.

Potilasvakuutuslakia valmisteleva työryhmä on saanut esityksensä valmiiksi 21.12.2016. Esitys ei sisällä potilasvakuutuksen perusrakenteeseen liittyviä merkittäviä muutoksia. Esityksen perusteella korvattavia vahinkoja koskevaa sääntelyä kevennettäisiin siten, että kehoon asennettavista laitteista aiheutuvia henkilövahinkoja korvattaisiin tietyin edellytyksin. Myös potilasvahingon vuoksi tarpeellinen ammatillinen kuntoutus korvataan. Toimeenpanojärjestelmään ehdotetaan tehtäväksi muutoksia, joiden tarkoituksena on mm. varmistaa lainsäädännön perustuslainmukaisuus. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi erilliset lait potilasvakuutuskeskuksesta ja potilasvahinkolautakunnasta. Esitys sisältää myös muutoksia liikennevakuutuslakiin, lakiin vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista sekä lakiin sosiaali- ja terveystalouden lupa- ja valvontavirastosta.

Julkisella puolella potilasvakuutus on ollut omavastuullinen järjestelmä. Kaupallisessa vakuutuksessa potilasvakuutuksen hintaan vaikuttavia tekijöitä ovat tarve varauksiin ja maksuihin riskillisälle. Vuodesta 2017 alkaen potilasvahinkovakuutus on ensisijainen TyEL:iin nähden, jonka vaikutus on arviolta noin 10 - 20 %. Vuodesta 2019 uusi potilasvakuutuslaki tuo julkisen puolen kaupalliseen vakuutukseen ja vakuutustuotteeseen tuottotekijän, jonka vaikutus vakuutusmaksuihin on arviolta 10 - 20%. HUS on selvittänyt vakuutusmaksujen kehitystä potilasvakuutuksessaan (Elegy Consulting –selvitys 8.5.2017). Selvitysten mukaan karkea arvioitu vaikutus julkisen puolen vakuutusmaksuun omavastuullisen vanhan järjestelmän ja lakimuutosten jälkeisen uuden kaupallisen vakuutusjärjestelmän välillä on noin 30 – 50 %. Koska HUS:n kannalta muutos kaupalliseen vakuutukseen on alkanut jo vuonna 2012, ennustettu vakuutusmaksun korotuspaine nykyiseen (vuoden 2017) tasoon on noin 30 % seuraavien lähivuosien aikana.

Sosiaali- ja terveysministeriö on asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on uudistaa asiakasmaksulainsäädäntö ja laatia luonnos hallituksen esitykseksi uudeksi asiakasmaksulainsäädännöksi. Työryhmän tekemän esityksen määräaika on 31.12.2017.

Markkinaoikeudessa hankintoja koskevia valituksia on vireillä tammi-huhtikuun tarkastelujaksolla muutamia yksittäisiä. Korkeimmassa hallinto-oikeudessa on käsiteltyssä kaksi tapausta, jotka koskevat Peijaksen sairaalan alueella annettuja pysäköintivirhemaksuja. Hovioikeudessa on parhaillaan vireillä ns. valelääkäri –tapauksen käsittely sekä sisäisen valvonnan pettämiseen liittynyt väärinkäytöstapaus, jossa kavallettiin HUS:n varoja.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt lausuntoa rajoittavien vaatteiden ja kasvosuojusten käytöstä yhdessä HUS:n sairaalassa sekä lausuntoa HUSLABin markkinoinnista koskien erästä diagnosoimiseen käytettävää testausmenetelmää.



1.6.2017

Kilpailu- ja kuluttajavirastossa on edelleen vireillä selvitys siitä, täyttääkö HUS:n ja sen tytäryhtiöiden nykyinen toiminta kilpailuneutraaliteettia koskevan lainsäädännön vaatimukset. HUS:n lähtökohtana selvityksessä on ollut, että HUS kuntayhtymänä ei toimi kilpailuilla markkinoilla, eikä tarvetta nykyisten toimintojen yhtiöittämiseen ole. KKV:ssa on myös vireillä selvitys sairaanhoitopiirien ja pelastuslaitosten toiminnassa ensihoitoon kuulumattomista kiireettömissä potilassiirroissa.

### **TIETOJÄRJESTELMÄT, TIETOTURVALLISUUS JA TIETOSUOJA**

Tarkastelujaksolla HUS:n tietoturvatilanne on ollut kaiken kaikkiaan vakaa. Internetiin tarjottavien palveluiden tietoturvaa tarkastetaan säännöllisesti ja korjaavien toimenpiteiden ansiosta vakavia haavoittuvuuksia ei ole ollut tammi-huhtikuussa 2017. Merkittävimmät havainnot ja tapahtumat ovat seuraavat:

- Uranus-potilastietojärjestelmässä on havaittu ja raportoitu haavoittuvuus, joka toimittajan arvion mukaisesti ei ole kriittinen.
- HUS:n tietoverkossa esiintyy yksittäisiä haittaohjelmia.
- HUS:n sopimustoimittaja lähetti suojaamattomalla sähköpostilla reitittimeen liittyvän dokumentaation ja ylläpitosalasanan ohjeistuksien vastaisesti; toimittajalle on lähetetty asiasta reklamaatio.
- Posti kuljetti logistiikkaprosessissa tapahtuneen virheen seurauksena HUS:n paperisairauskertomuksia Kauniaisten kaupunginkirjastoon. Aineisto saatiin HUS:n haltuun alle tunnissa siitä, kun kirjasto ilmoitti tapahtuneesta eikä potilaiden yksityisyys vaarantunut. Postille lähetettiin asiasta reklamaatio, johon posti vastasi, että kuljetuslaatikoissa tulisi käyttää nippusiteitä.
- Intranet-ympäristön työtiloissa on tapahtunut kaksi tilannetta, joissa tietoja on hävinnyt työtilasta, mutta tapauksia ei ole pystytty selvittämään.
- Mobiililaitteiden etähallintaa varten on hankittu järjestelmä, jota testataan ja jonka käyttöönottoa valmistellaan
- Postin eKirje-palvelussa on ollut toimitushäiriöitä, osa kirjeistä ei ole mennyt ajoissa perille ja potilaat eivät ole siten saapuneet vastaanotoille.
- Teho- ja leikkaussalijärjestelmissä on raportoitu käyttökatkoja.
- Jonkin verran yksittäisiä puhelinongelmia (ei ole saatu yhteyttä yksittäiseen puhelinnumeroon).
- Tietojärjestelmiin liittyviä Hai-pro-ilmoituksia oli 41 kpl (49 kpl v. 2016), joista yhdessä arvioitiin seurauksen olleen ”kohtalainen” potilaalle, muiden 40 kpl osalta seurauksia ei ollut tai ei tiedossa.

HUS tilasi Accenturelta tietoturvaluokituksen, jossa verrattiin HUSia muutamaan eurooppalaiseen ja yhdysvaltalaiseen sairaalaan. Accenturen selvitys valmistui 5.4.2017 ja sen mukaisesti HUS:n tietoturva on eurooppalaisella keskitasolla. Merkittävä puute on tietoturvaan resurssointi, joka on vain viidesosa vastaavan kokoisin organisaatioiden verrattuna.

### **HENKILÖSTÖTURVALLISUUS**

HUS-riskit järjestelmään tehtyjen tapaturmailmoituksen määrä on hieman kasvanut edellisen vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna. HUS:ssa on ilmoitettu tammi-huhtikuulta 1 032 tapaturmaa, joista 583 on sattunut työssä ja 414 työmatkalla (kodin- ja työpaikan väliset matkat) ja loput muualla (kuten työnantajan järjestämät virkistys- ja koulutustapahtumat). Työssä sattuneista tapaturmista yleisimpiä ovat kaatumiset ja liukastumiset (94 kpl) sekä puristuminen ja ruhjoutuminen (105 kpl).

Biologisia altistusilmoituksista suurin osa on verialtistumisia. Vakaviksi veritapaturmiksi luokitellaan HIV-, hepatiitti-B sekä hepatiitti-C -altistumiset, joista tehdään ilmoitus aluehallintovirastoon. Kaikki biologisille tekijöille altistuneet työntekijät ovat työterveyshuollon seurannassa. Biologisia altistumistapauksia on raportoitu tammi-huhtikuussa 216 kpl. Biologisten altistusten määrä on noussut edelliseen seurantajaksoon nähden.

HUS:n henkilöstön ajoneuvo- ja liikennevahinkoja on ollut seurantajaksolla koko HUS:ssa yhteensä 4 kpl. Matkustamisen liittyviä henkilövahinkoja ei ole ollut lainkaan tällä seurantajaksolla. Matkavakuutusilmoitukset ovat liittyneet omaisuuden katoamiseen, joita on lukumäärään (kotimaan ja ulkomaan matkapäivät) nähden hyvin vähän. Ulkomaankomennuksille lähteneille on otettu erilliset komennusmatkavakuutukset. Vahinkoilmoituksia ei ole niissä tehty.



1.6.2017

Väkivalta- ja vaaratilanteista on tehty HUS-riskit järjestelmään hieman enemmän ilmoituksia (682) kuin edellisen vuoden vastaavalla jaksolla (666). Henkeen ja terveyteen kohdistuneita uhkauksia on ilmoitettu 145, vakavaksi uhkaukseksi ilmoitettuja tapauksia on ollut 161, vakavaa fyysistä väkivaltaa on raportoitu 1 tapaus. Vakavia omaisuusvahinkoja on raportoitu 7 tapausta. Kolmessa tapauksessa on ollut kyse ilkeistä.

HUS:n sisäisissä selvityksissä ja tutkinnassa on ilmennyt tarkastelujaksolla 4 lääkkeiden häviämistä/varkautapausta, joista kahdessa on poliisitutkinta käynnissä.

Potilasomaisuutta koskevia korvaushakemuksia (tammi-huhtikuussa 2017) oli 48 kpl. Korvaushakemukset koskivat rikkoontunutta tai kadonnutta pientä irtainta/potilaan omaisuutta, kuten hammasproteeseja, kelloja, puhe-  
limia, silmlaseja, lompakoita ja rahoja, vaatteita ja kenkiä. Korvattava omaisuus vaihteli keskimääräisesti 20 eurosta 1200 euroon. Pääasiassa potilasomaisuutta katosi päivystyksen, hoitotoimenpiteiden tai leikkausten aikana. Osa korvaushakemuksista hylättiin, koska sairaala vastaa ainoastaan lukolliseen säilytykseen annetuista arvoesineistä ja luetteloiduista vaatteista. Kadonneen omaisuuden rahallista arvoa voidaan pitää vähäisenä, huomioiden HUS:n toiminnan laajuuden. HUS:ssa on ohjeet potilaiden vaatteiden, arvoesineiden yms. omaisuuden säilyttämiseksi.

### KIINTEISTÖT, TILAT, LAITTEET

HUS:n sairaaloissa on tällä hetkellä noin 71 sisäympäristöongelmaa, joissa ovat selvitykset tai korjaukset kesken. Näistä 23 on ilmennyt vuoden 2017 aikana. Ongelmallisemmat sairaalat tällä hetkellä ovat Silmä- ja Korvasairaala, Kättilöopisto, Jorvin sairaala sekä Lastenkliniikka ja Hyvinkään sairaala. HYKS alueella muutamille toiminnolle on jouduttu etsimään korvaavia tiloja sisäympäristöongelmien vuoksi ulkopuolelta. Kättilöopiston sairaalan sisäympäristöongelman vakavuus yllätti ja koko sairaalan toiminnot joudutaan siirtämään toisaalle. Joissain kohteissa HUS on joutunut turvaamaan toimintaa asentamalla tiloihin sisäilmapuhdistimia. Lohjan sairaalassa ei ole tällä hetkellä yhtään sisäympäristöongelmaa.

Vuoden 2017 alusta sisäilmaongelmien selvittelyt ovat maksaneet noin 129 000 euroa. Sisäilmapuhdistimien vuokrat ovat maksaneet noin 146 000 euroa.

Sisäilmaongelmien vuoksi ulkopuolelta vuokrattujen tilojen vuokratkustannukset ovat vuoden alusta olleet noin 312 000 euroa, lisäksi Läntisen silmäsaaran aiheuttama vuokratilakustannus Ortonilta 239 000 euroa.

Akuutti sisäympäristöongelma kohdistuu Kättilöopiston A- ja B-osan ulkoseinä- ja välipohjarakenteisiin. Huhtikuussa 2017 valmistuneen Kättilöopiston sairaalaa koskevan sisäympäristöraportin tulosten perusteella HUS joutuu siirtämään toimintonsa pois ko. kiinteistöstä 3–6 kuukauden kuluessa. Tämä on merkittävä toiminnallinen ja taloudellinen sekä henkilöstöön että julkisuuskuvaan kohdistunut haitta.

Muut ensimmäisen neljänneksen akuutit sisäympäristöongelmat ovat:

- Syöpätautien klinikan kuntotutkimus ja haitta-ainekartoitus koko rakennusta koskien
- Silmä- ja korvasairaalan koko taloa koskevat sisäympäristöongelmat
- Naistenklinikan A-osan sisäympäristöongelmat
- Jorvin sairaalaan on tekeillä lastenosastojen sisäympäristötekniikan korjaustarveselvitys, sekä leikkausosastojen kattovuotojen aiheuttamat sisäympäristöongelmat
- Hyvinkään sairaalan kattovuodot leikkaussaleihin ja sen aiheuttamat sisäympäristöongelmat
- Lastenlinnan koko taloa koskevat sisäympäristöongelmat

Irtaimen omaisuuden osalta tammi-huhtikuun tarkastelujaksolla on tapahtunut useampia yksittäisiä laiterikkoja, joista on joko saatu asianmukaiset vakuutuskorvaukset tai joissa korvauskäsittely on vakuutusyhtiössä vielä kesken.

### VALMIUSSUUNNITTELU JA JATKUVUUDEN HALLINTA

Sairaanhoitopiirin toimitusjohtaja hyväksyi 3.3.2017 HUS-konsernin varautumista ohjaavan perusdokumentin HUS-Valmiusohjeen. HUS-Valmiusohjeessa todettujen periaatteiden ja toimivaltuuksien perusteella HUS valmistelee Lääkinnän valmiussuunnitelman ja kiinteistökohtaiset valmius- ja turvallisuussuunnitelmat.

Edellä mainittua ohjetta tukemaan laadittu HUS-Lääkinnän valmiussuunnitelma astui voimaan 30.3.2017. Lääkinnän valmiussuunnitelma ohjaa HUS:n sairaaloiden lääkinällistä varautumista niin sairaalan ulkopuolella ta-





1.6.2017

pahtuvissa onnettomuus- ja poikkeustilanteissa kuin vakavissa ihmisten henkeä ja terveyttä uhkaavissa organisaation sisäisissäkin tilanteissa, jotka vaativat lääkinnällisen valmiuden kohottamista.

HUS:n turvallisuus- ja valmiusorganisaatiota uudistettiin perustamalla 1.2.2017 valmius- ja turvallisuustoimikunta. Toimikunnan tehtävänä on ohjata sairaanhoitopiirin varautumista ja yhteensovittaa eri turvallisuuden osa-alueita kokonaisturvallisuuden varmistamiseksi. Erikoissairaanhoidon häiriöttömän toiminnan varmistamiseksi perustettiin lääkinnällinen valmiustyöryhmä ohjaamaan ja yhteensovittamaan sairaalakohtaista valmiussuunnittelua ja lääkinnällisen varautumisen suunnittelukokonaisuutta. Lisäksi perustettiin edellä mainittuja työryhmiä tukemaan valmiustyövaliokunta.

Tarkastelujaksolla sattui useampia toiminnan jatkuvuutta vaarantaneita häiriötilanteita. Tammikuussa Helen Oy:n kaukolämmön tuotannossa oli noin 30 min. kestänyt tuotantohäiriö, jonka vaikutukset alkoivat näkyä Meilahden sairaalalla kiinteistöjen sisälämpötilojen laskuna. Katkoksen lyhyden vuoksi vaikutukset jäivät vähäisiksi mutta ne nostivat esiin kysymyksen Meilahden sairaalan varautumisesta kyseisen kaltaiseen kaukolämmön tuotanto/jakeluhäiriöön. Talvisaikaan tapahtuvalla kaukolämmön tuotanto/jakeluhäiriöllä on hyvin merkittävät vaikutukset toimintojen järjestämiseen. Erityisen tärkeäksi kysymys muodostuu kun Uusi lastensairaala avautuu ja Töölön sairaalan toiminnot siirtyvät Meilahden kampukselle Silta-sairaalan valmistuttua. Tällöin Meilahden kampuksesta muodostuu poikkeuksellisen merkittävä erikoissairaanhoidon osaamiskeskittymä ja lämmöntuotannon varmistaminen kaikissa olosuhteissa on keskeinen toiminnan jatkuvuutta varmistava edellytys.

Porvoon Veden juomavesiverkostosta löydettiin tammikuussa e-coli -bakteeripitoisuuksia ja Porvoon alueella annettiin juomavedelle keittokehoitus. Tämä vaikutti merkittäväällä tavalla Porvoon sairaalan toimintaan ja sairaalassa otettiin käyttöön ko. tilanteita varten suunniteltu poikkeustilanneohjeistus. Sairaalan juomaveden jakelu hoidettiin sairaalan sisäisin tilaus- ja jakelujärjestelyin ilman, että potilastoiminnalle aiheutui merkittävää vaaraa.

Tammikuussa syttyi Meilahden Voimakeskuksella suoritettavien purkutöiden yhteydessä Voimakeskuksen kattorakenteissa tulipalo, joka levisi kahden betonisen rakenteen välisiin eristeisiin. Sammutustyöt olivat hankalat kohteen ja palopesäkkeen sijainnin vuoksi. Voimakeskuksen kattoa jouduttiin purkamaan kytemisen estämiseksi. Palosta ei aiheutunut suoraa toiminnallista vaaraa Meilahden sairaalan toiminnoille.

Tammikuussa sähköverkkoyhtiö Carunan laitevika aiheutti n. puoli tuntia kestäneen sähkökatkoksen Jorvin sairaalassa. Varavoimajärjestelyt toimivat pääasiallisesti hyvin, mutta eräitä puutteita havaittiin rakennuksen varavoimajärjestelyissä ja joiden perusteella on ryhdytty korjaaviin toimenpiteisiin.

Helmikuussa lämpimän sääjakson jälkeinen pikainen viileneminen ja tiepintojen jäätyminen yhdessä päälle sataneen lumen kanssa aiheutti tilanteen, jossa sairaanhoitopiirin päivystyspoliklinikat täyttyivät äkillisesti ja yllättäen toimintakapasiteettinsa ylärajalle. Tilanne tunnistettiin vasta kun potilasvirta päivystyspoliklinikoille oli jo realiteetti. Toimintamalli tämän kaltaisen "hiipivän" kriisin tilanteessa on otettu lääkinnän valmiussuunnitelman toimintamalleihin. Myös yhteistyö Ilmatieteen laitoksen kanssa on käynnistetty entistä parempien varotietojen saamiseksi säätilan äkillisen muutoksen tilanteissa.

HUS kouluttaa varautumisesta ja valmiussuunnittelusta vastuussa olevaa henkilökuntaansa ja osallistuu keskeisiin viranomaisyhteistyöharjoituksiin sekä niiden valmisteluun säännöllisesti. Seurantajaksolla keskeisiä harjoitusvalmisteluita liittyi esimerkiksi SISA17, SAR- ja Barents-viranomaisyhteistyöharjoituksiin.

### **Tulevaisuuden näkymät**

Vuotta 2017 leimaa sote-valmistelu. HUS laatii alkusyksyn aikana suunnitelman, mitä asioita viedään vielä loppuun HUS:n 1,5 vuoden "elinaikana". HUS:ssa uudistetaan organisaatorakennetta soteen siirtymisen helpottamiseksi. Valtuusto tekee kesäkuussa päätöksen kahdesta 1.1.2018 aloittavasta tytäryhtiöstä Uudenmaan tulous- ja henkilöstöpalvelut (TAHE) sekä ICT-palvelut osakeyhtiöiden perustamisesta.